ಕಂದು : ಗಾನ ಪ ದ್ಯಾ ದ ಪೆಣ್ಣ ಡಿ;

ಜಾಣು ? ಪೆಣ್ಣಡಿಯ ಪಿಡಿಗೊಳ ಗಾಗ ದನಿ

ಸ್ನೀಸೂ ದ ರದ್ದುತಿಯ ಮ ದಂ;

ಪಿ ನಂ ಸಿೂಚ್ಚತ್ತ ದ್ಯಾ ದಿಸ ಯಾಚ ಸಿ ದಲ್

ಕಿರಣ : ತಿಳಿಯಲು ಕಷ್ಟಕರ (ಜಟಿಲ)ವಾದು ದ ಯ್ಯಾದು ? ಸ್ತ್ರೀಯ ರ ನಡತಿ. ಬ ದ್ಧಿ ವಂತನ (ಚ ತು ರನ) ಯ ವಾ ? ಸ್ತ್ರೀಯ ಮ ಾಯ ಾಜಾಲ ದಿಂದ ,ದ ಗ್ನಗೊಳ್ಳದು ಸೀ ಬ ದ್ಧಿ ಮ ತನ. ಬಡ ತು ಎಂದರೆ ಯ್ಯಾ ದ ? ಸಂತೋಷ (ತೃಪ್ತಿ) ಇಲ್ಲ ದಿಯ ಪಿರಿ ೀ ಬಡ ತನ.ಹ ಂಲ್ಲ ಕ್ಕೂ ಗಿ ತಲ ೂಹ ಗು ರ ವಾದು ದ ಯ್ಯಾ ದ ? ತ ನಗಾಗಿ ಬೀಡು ವ ದ.

ಕಿಂ ಜೀ ಮಿ ವಾನ ವದ್ಯಂ

ಕಿಂ ಜಾಡ್ಯಂ ಪಾಟಮೀ ಽಷ್ಯ ನ,ಭ್ಯಾ ಸಃ

ಕೋ ಜಾಗರೋ ವಿಮೀಕೀ

ಕಾ ನಿದ್ರಾ ಮೂ ಢ ತಾ ಜಂತೋಃ

[ಜೀ ಮಿಂ ಕಿಂ – ಬಾಳ್ವಿ ರೆಂಬ ದು ಏನು ಎಂದರೆ ೂ । ಅನ ವದ್ಯಂ – ಮ ನ – ವ ಚನ – ಕಾಯ ವ್ಯಾ ಪಾರಂಗಳಿಂದ ಬನ್ನ ಖ್ಲ ದು ಜೀ ಮಿ ಕ್ಯ ಮ ಂಬ ದರ್ಥಂ । ಜಾಡ್ಯಂ ಕಿಂ – ಜಡತ್ವ ಮಂಬ ದೀನು ಎಂದರೆ ೂ । ಪಾಟಮೀಷ್ಯ

೧. ಪಾರ ತೋಷ್ಯ ನ,ಭ್ಯಾ ಸಃ (ಶ). ೨. ಜಾಗ ತಿ (ಶ ಕ .)

ಗಾನಃ ಗಹ ನ ; ಸುಲ,ಬ ವಲ್ಲ ದ ದ , ಪಿ ನ ಹ ಹ ಿಚ್ಚಗಿ ಸಿೂಚ್ಚತ್ತು ಹ ಗು ರ. ದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸು ರು . ಪೆಣ್ಣ ಡಿ =ಹ ಣ್ಣೆನ ನ ಡತಿ.

ನ,ಭ್ಯಾಸ :– ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಮೊದಲಾದರೊಳು ಅಭ್ಯಾಸ ಪ ಮ ಾಡು ವಲ್ಲಿ ಪ ಟು ವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಖ್ಲ ದು ದ ಜಡತ್ವ ಮಂಬ ದರ್ಥಂ । ಕೋ ಜಾಗರ: – ಎಚ್ಚತ್ತಿಹ ನಾವ ನಿಂದರೆ ೂ । ವಿಮೀಕೀ – ಅಂತಾರ ತ್ಮೋಪಾಯ ದಿಂದ ಬಹಿರ ತ್ಮ ಸ್ವ ರೂಪ ವಂ ಪ ತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮ ಾತ್ಮ ಸ್ವ ರೂಪ ಮ ನ ಅನ ವರ ,ಬಾ ಮಿ ವ ತಪ್ಪ ಮೀಕ್ಷು ಕ್ಷ ವನು ಎಚ್ಚತ್ತಿಪ್ಪ ತನೆಂಬ ದರ್ಥಂ । ಜಂತೋ ಹ್ ಕಾ ನಿದ್ರಾ ಜೀ ವಕ್ಕೆ ನಿದ್ರೆ ಯೆ ಂಬ ದು ಅದ್ಯಾದು ಎಂದರೆ ೂ । ಮ ೂಢ ತಾ

– ಆ ಪೆರಗಿ ಪೇಳ್ದ ಬಹಿರತ್ಮ ಅಂತರತ್ಮ- ಪರಪತ್ಮ ಸ್ವರೂಪ .ಬೇದಮ ನಜ್ ಯ ದ ಪ ಹುತಿಯ ಜೀವಕ್ಕಿ ನಿದ್ರಿ ರೆ ಂಬ ದರ್ಥಂ]

ಕಂದ :	ಬದು ಕಾತ್ತು ದನಿದ್ಮಂ,

ಡ್ವ ದೀಹಹ ಮ ತ್ತು ದ ಪಟತ್ವಮಿ ರ ದ.ಬ್ಯಾಸಂ,

ಬ .ದು ನಾರ್ ವಿವೇಕಿ, ಜೀ ಪಂ

ಗಿ ೂದ ಗಿರ್ಪಾ ನಿದ್ದಿ ರು ಾತು ದಾಲೆಗ್ಗ ತಸಂ

ಕಿರ ಣ : ಜೀ ಪ ನ ಹುದರೀನು ? (ತ್ರಿ ಕ ರಣದ್ಲಲ್ಲಿಯೂ) ಕ ಳಂಕ ವ್ಲಿ ದಿರು ತ್ತು ವ ನಿಜವಾದ ಜೀ ಪ ನ. ಜಡತಿ ಎಂದ ರೇನು ? ಬ ದ್ಧಿ ಪಂತಿಕೆ (ಪಟತ್ವ) ಇದ್ದ ರೂ ತತ್ವ್ವಗಳನ್ನ ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯ ತ್ನ ಮ ಾಡದಿರು ತ್ತು ವ ದ. ಎಚ್ಚ ರ ದಲ್ಲಿರು ವ ನು ಯ ಾರು ? ವಿವೇಕ ತ್ತುಳ್ಳ ವನು. ನಿದ್ದೆ ಎದ ರಿ ಯ ಾವು ದ ? ಜೀ ವಿಯ ಮ ಹುತಿ (ಜ್ಞಾ ನ ವ್ಲಿ ದಿರು ವಿಕೆ).

ಸ ಲಿಲ ದಲ ಗತ ಜಲ ಲ ವ

ತ ರಲಂ ಕಿಂ ಯೌವ ನಂ ದನ್ಮ ಥಾಯು :

ಕಿಂ ಶ ಶಿ.ದಕರ ನಿಕ ರಾ

ಜ ಂ ಕಾರಿಣಿ ಸ್ಜ್ಜ ನಾ ಏವ

(ಸಲಸಿದಲ ಗತ ಜಲ ಲ ದ – ತಾವರಿರು ಎಲೆಗಿ ನಂದ ನೀರ ಪನಿ ಸೀವರ ದುತಿ । ತ ರಲಂ ಕಿಂ – ಸಂಚಳ ವನ್ಪ ದೀನು ಎದಿೂಹಿ । ಯ ೌವನ .ದ ನಂ – ಯ ೌವನ್ಪ ಹೊನ್ನು ಮೊದಲಾಗಿ ಚೀ ತ ನಾಚೀತ ನವ ಪ್ಪ ವ ಸ್ತು ಗಳು । ಅಥ –

೩. ಜ ಪತ (೬) ೪. .ದ ನಾಬಾಯು : (೭) ೫. ಕ ಥರು ತ್ತು ನ ಕೀ ಶಿಶಿನಃ ಕಿರ ಣಾ ವಾ (೮). ಎಗ್ಗ ತ ನ = ಮ ಹುತಿ. ಬ .ದ = ಎಚ್ಚ ತ್ತ ವನು.

ಮ ತ್ತಿ । ಅಯುಃ – ಮ ನ ಷ್ಯರ ಆಯು ಷ್ಯವ ಆ ತಾವರಿರು ಎಲೆ ಪಿ ಗಣ ಉದ ಕಬಿಂದು ವಂತಿ ಸಂಚಳ ವೆಂಬ ದರ್ಥಂ ಶ್ ಶ್ ದ ರ ಕಾರು ನ ಕಾರಿ ಣ್ ಕಿಂಚಯ್ರ ಕಿರ್ ಣ್ ಂಗಳ್ ಪೌಲ್ವ್ ಗ್ಗಳು ಆ ಎಂ ದಿ ಡಿನ್ಜ್ಜ ನಾ ಏವ – ಸಕಲ ಪ್ರಾ ಣಿಗಳ್ಗೆ ಈ .ದ ವದ ಮ ರ .ಬ ವಕ್ಕೆ ಕಾರ ಣವಾ ಪ್ಪ .ದ ಮ ಹಾನುಭಾ ವದೊಳು ನಿಗಳ್ಚ ವಂತಪ್ಪ ಯೂನು ತ್ತ ರು ಷರ ಆ ಚಂದ್ರ ಕಿರ ಣಗಳಂತೆ ಅಲ್ಪ ರೆಂಬ ದರ್ಥಂ.]

ಕಂದ :   ನ ಲಿನ ದಿಸಳ ಷನಿಫ್ರಾ ಲ್ ಸಂ
                ಚಲ ಪೀನಾಯುದರ್ಸಂ ಯು ಖಾಪಸ್ಥಿಗಳ್ಕ
                ಕು ಗ ದುನ ಬಿಳ್ಗದುಂ
                ರಲ್ ತ್ರೂ ಲ್ತ್ ಸೊಪರ್ ನ ರರಂದಾಸ್ ಸತ್ಪ್ರುಷತ

ಕಿರಣ : ತಾವರಿಯಲ್ರು ಪೀಲಿನ ನೀರಹ ನಿಯಂತಿ ಚಂಚಲವಾದು ದ ಯುತ್ತಾದ ? – ಯ ೌವನ, ದನ ಮತ್ತು ಅಯುಷ್ಯ. ಚಂದ್ರನ ಕಿರಣಗಳನ್ನ ಹೋಲಲು ಪಪದು ಯಾರು ? ಸತ್ಪುರುಷರು.

ಕಿಂ ದಾನ ಪ ನಾಕಾಙ್ಕ್ಷಂ
ಕಿಂ ಮಿತ್ರಂ ಯನ್ನಿ ವರ್ತಯ ತಿ ಪಾಪಾತ್
ಕೋಽಲಂಕಾರಃ ಶೀಲಂ
ಕಿಂ ವಾಚಾಂ ಮಂಡನಂ ಸತ್ಯಂ

[ಕಿಂ ದಾನಂ – ದಾನಪಯ ದೀನು ಎಂದೊಡೆ । ಆನಾಕಾಙ್ಕ್ಷಂ – ಕಾಙ್ಕ್ಷೆಯಂ ತ್ರುಟ್ಟಿಸದಿರುದದಿ ದಾನಮಬದು । ಆಕಾಙ್ಕ್ಷೆಯಂ ತ್ರುಟ್ಟಿಸದಿರುದಂತಪ್ಪ ದಾನವಾತು ದೊಡೊಡೆ ಲೋಕದೊಳು ಕಾಙ್ಕ್ಷೆಯಂ ತ್ರುಟ್ಟಿಸು ಪಿಲ್ಲಾ ದಾನಂಗಳಂ ಪಡೆ ರಿಸಿ ತಣಿಮ ಸಂತೋಷು ಪಂ ಪವ್ವ ಆಹಾರದಾನಪ ದುಮ ಞನುಷ್ಠಾನದೊಳು ಸಿಗಳ್ವ ಸತ್ವಾತ್ರಕ್ಕಿ ಕುಡಿ ಪಡಿಗುಮಂಬುದರ್ಥಂ । ಕಿಂ ಮಿತ್ರಂ – ಕೆಳರುಸಿಂಬನಾಪನು । ಯತ್ ಪಾಪಾತ – ನಿಪರ್ತಯತಿ – ಯ ಾಪನಿರ್ವನು ಕಿರಿ ಪೊಡುವಾಳ್ಳ ಪಾಪಂಗಳಿಂ ಮಗುಳ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲದದ ಪೊಡುವಾಳ್ಳ ಸದ್ಧರ್ಪ ಸನ್ಮಾರ್ಗದೊಳು ನಿಗಳ್ಚವಾತನಿಕಿಳಿಯ ನಿಂಬ

೬. ಯೋನಿವಾರಯ ತಿ(ಅ). .ಕ. ಪ್ರತಿಯ ೧೬ನಿ ಪದ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಡಿ.

ನ ಲಿನಿ = ತಾವರಿ, ಐಕು ಗದು = ಚಂದ್ರ, ಸಲ್ =ಹಿಟ್ಟಗಿ

ದರ್ಥಂ । ಕಃ ಅಲಂಕಾರ :– ಆವನು ಒಪ್ಪುವವನು ಎಂದೊಡೆ । ಶೀಲಂ – ಬ್ರತಂಗಳನು ಸಂಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಕಪಾಗಿ ಲೇಸಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುವಂತಪ್ಪ ಗುಣವನಳ್ಳನು ಪಸ್ತ್ರಾಬರಣವಿಲ್ಲದೆಯುಂ ಒಪ್ಪು ಪಂಬುದರ್ಥಂ । ಕಿಂ ವಾಚಂ ಮಂಡನಂ – ಆವನ ಮಾತು ಒಪ್ಪಲ್ಪಡುತ್ತದ ಎಂದೊಡೆ । ಸತ್ಯಂ – ತನ್ನಿಂದಂ ಕ ವಿಗಪಕಾದಿ ಪಗ್ರಿತ್ವ ಬಿಲ್ಲದಿ ತನಗಂ ಪೆಱರ್ಗಂ ಹಿತಮಪ್ಪಂಥಾ ಸತ್ಯವಂನು ಡಿವಾತ್ನಿ ಪಚನದಿದೊಪ್ಪು ಪನಿಂಬುದರ್ಥಂ.]

ಕಂದ :   ಅಘು ದ ದಸಂ? ಬಯು ಸದ

ದಾವಂ ಕಿಳಿ ಪಾಪ ದಿ ನಿವ ತಿ ಸು ಪಂ ಪಿ೯

ಣಾಘು ದ ತಿೂಡ ತ್ರು೯ಳ್ಳ ಡಿಯ

ನ್ನಾ ತ್ರು ದ ಸು ಡು ೂಡು ಗಿರು ಂದೊಡು ದ ಸತ್ಯಪಿ ಡು

ಕಿರ ಣ : ದಾನ ಎಂದರಿ ಯು ಘು ದ ? ಪ್ರ ತಿಫ್ಲ ಪೇಕ್ಷೆ ಯಿಲ್ಲದಿ ಕಿೂಡು ತ್ರು ಡಿ ದಾನ. ಸ್ನೇಹಿತ ನ ಯು ಘು ?
– ಯ ಘುನ ಪಾಪ ಕೃತ್ಯಗಳಿದ ಕಾಪಾಡುವ ನೋ ಮ ತ್ತು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿಡೆಗಿ ಒಯ್ಯು ವನೋ ಅವ ನು. ಬ ೂಷ ಣಘು ಯ ಘು ದ ? ಶೀಲ ಅಂದರಿ – ಸಚ್ಚರಿತ್ರ. ಮ ಘಿಗಿ ಅಲಂಕಾರ ಯು ಘು ದ ? ಸತ್ಯ.

ಕಿಮ ನರ್ಥ್ಫಲಂ ಮ ಘುಸ

ಮ ಸಯ ತಂ ಕಾ ಸು ಖಾಮಾ ಾ ಮೈತ್ರೀ

ಸ ರ್ವವ್ಯಸನ ಮಶೀ

ಕಿೂ ದಕ್ಷಃ ಸ ರ್ಥಾ ತ್ಯಾ ಗೀ

[ಕಿಂ ಆನ ರ್ಥ ಫಲಂ – ಪ್ರ ಯೋಜನ ವಿಲ್ಲ ದಿರು ಂ ದುಃ ಖಕ್ಕಿ ಕಾರ ಣ ಮ ಪ್ಪ ಫಲ ಮನು \ ಮ ಘುಸಂ ಅಸ ಂಯ ತಂ – ಬ್ರ ತಸ ಮಿತಿ ಗು ಪ್ತಿಗಳೊಳ್ ಸಿಲ ಸು ಗಿಯಲ್ಲ ದದು । ಆನೇಕ ದುಃ ಖಮ ನಿ ಫಲಮ ಘು ಳ್ಳ ದುಬು ದರ್ಥಂ । ಕಾ

ಶ . ಪ್ರ ತಿಯ ಲ್ಲಿ ಈ ಪ ದ್ಯ ದ ಫೂ ರ್ವಾ ದಕ್ಕಿ ಸ್ಥಾನಿಯ ಘಿ ಹೀಗಿದೆ :–

ಕಿೂ ಽನ ರ್ಥ ಫಲೆ ೂ ಮ ನಃ

ಕಾ ಸು ಖದಾ ಸಾದು ಜನು ಪ್ಯೆತ್ರೀ

೧. ಅಸ ಂಗತಂ (ಕ) ೨. ತ್ಯಾ ಗಃ

ತಿ ೂಡುತ್ರು = ಆಭ ರಣ ಒಳ್ಳ ಡಿ = ಸ ಚ್ಚರಿತ್ರಕ್ಕಿ ಕಿಳಿ = ಗಿಳಿಯ

ಸು ಖಾಮಾ ಾ – ಸು ಖಮ ಹ ಂತ್ರು ಶಿದಾಘು ದ । ಮೈತ್ರೀ ಎ ಲ್ಲಾ ಜೀ ವಂಗ ಳೊಳಪ್ಪ ಕಿಳಿತ ನ ಮಿ ಸು ಕತನ ಮಿಂಬು ದ ರ್ಥಂ । ಸ ರ್ವವ್ಯಸನ ಮಾಶೇ – ಸ ಮಾಜ ಶ ರೀರ ಮಾನ ಸಾಗಂತು ಕಗಳೆಂಬ ಎ ಲ್ಲಾ ದುಃ ಖಮ ಂ ಕಿಡಿಸು ವದಕ್ಕಿ । ಕಿೂ ದಕ್ಷಃ – ಸ ವ ರ್ಥನಾವ ನು ಎ ದಿೂಡೆ । ಸ ರ್ವಥಾ – ಎ ಲ್ಲಾ ಸ್ವ ರೂಪ ದಿ ದ । ತ್ಯಾ ಗೀ – ಬಾಹ್ಯಾ ಭ್ಯಂತರ ಪರಿಗ್ರಹ ವಂ ತಿೂರಿದಾತ ನಿ ಪೆಱಗಿ ಪೇಳ್ದಿ ಲ್ಲಾ ದುಃ ಖಮ ಂ ಕಿಡಿಸು ವದಕ್ಕಿ ಸ ವ ರ್ತನೆಂಬು ದರ್ಥಂ.]

ಕಂದ :   ಏಸರ್‍ಯ್ಯನರ್ಥ್ಫಲದಿಂ

ಪ ಘಸಪರು ತಂಸು ಖಿಪ್ರದಪ ದೀಂ ಸಿಹ ಂ

ಪ ಘುಪಸಾರಿಲ್ಲ ಷ್ಯ ಸ

ನಾನೀಕ ಷಿಾಶ ಪಟ ಪಪಂ ತ್ಯಾಗಿಯೆ ಡುಲ್

ಕಿರಣ : ಆನರ್ಥವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತುದ ಯಾತ್ತು ದ ? ಹಿಡಿತಕ್ಕಿ ಒಳಪಡದ ಪ ನಸ್ಸು. ರು ಖಿಮನ್ನು ಕಿಡುತ್ತುದ ಯು ತ್ತು ದ ? ಗಿಳಿತನ. ಮುನ್ಸಾದು ರ್ವ್ಯಸನಗಳ್ಳು ಕಿಡಿಸಲು ಸಪರ್ಥನು ಯಾರು ? ತ್ಯಾಗಿ (ಒಳಹೆಯ ಗಣಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ತಿರೆದುವನು)

ಕಿಂ ಽನ್ದೋ ಯೋಽಕಾರ್ಯರತಃ

ಕಿಂ ಬಧಿರೋ ಯಃ ಶೃಣೋತಿ ನ ಹಿತಾನಿ

ಕಿಂ ಮ ಹೋ ಯಃ ಕಾಲೇ

ಪ್ರಿಯಾ ಣಿ ಪಕ್ತುಂ ನ ಜಾನಾತಿ   ॥೧೫॥

[ಕಃ ಅನ್ಧಃ – ಕುರುಡನು ಆಪನು ಎಂದರೋಡೆ, ಯಃ – ಆವನಿರ್ವನು । ಅಕಾರ್ಯರತಃ – ಪಾಪಹೇತು ಪಪ್ಪ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನದೊಳಂ ಯುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಕುಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದೊಳಂ ಪಿಚ್ಚುಗಿಯುಳ್ಳನಿ ಕುರುಡು । ಕಃ ಬಧಿರಃ – ಕಿವುಡನಾವನು ಎಂದೊಡೆ । ಯಃ – ಆವನಿರ್ವನು । ಹಿತಾನಿ ಈ ಭವದಮ ಪರಭವದಸು ಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣಮಪ್ಪ ಆಪ್ತಾಗಪ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ । ನಶೃಣೋತಿ ಕೇಳದಾತನಿಕುವು ಡನೆಂಬುದರ್ಥಂ । ಕಿಂ ಮೂಕಃ – ಮೂಕನಾವನು ಎಂದೊಡೆ । ಯಃ –

೩. ಯೋ ಹಿತಾನಿ ನ ಶೃಣೋತಿ

ಅಯು ತ = ಸಯು ಪ ಲ್ಲದ ದು

ಅಪನಿರ್ವನು । ಕಾಲೇ ಪ್ರಿಯಾಣಿ ಪಕ್ತುಂ ನ ಜಾನತಿ ಪ್ರಸ್ತುತೋಚಿತ ಕಾಲದೊಳು ಹಿತ ಪ್ರಿಯ ಪಚನಂಗಳಂ ಪರಿಮಿತಪಪ್ಪ ಪಚನಂಗಳಂನು ಡುಲರಿಯದಾತನಿ ಮ ಗನೆಂಬುದರ್ಥಂ.]

ಕಂದ :   ಕು ಝ ಡಂ ಕಿತ್ತು ಡಂ ಮ ಣಗಂ

ತಿರಿಯೊಳ ದಾರಾರ ಕಾರ್ಯ ರತಿನಂ ಹಿತ ವಂ ಕೀ

ಕ್ಷ್ದಿ ರ ದಂ ತಕ್ಕಿ ಡಿಮಿಯೊಳ್ ಪ್ರಿ ರು

ತ ರ ವಚನಮೋ ರಿಯು ಲ ರಿಯು ದಾತ ನ ವಕ್ಕುಂ

ಕಿರ ಣೆ : ಕು ಝ ಡನ ಝ ಫ ನು ? ಮ ಡಮರ ದ ದನ್ನ ಮ ಷಲು ಉದ್ಯು ಕ್ತ ನಾದ ನು. ಕಿತ್ತು ಡನು ಯ ಫನ ? ಹಿತ ವಾಗು ವಾತಹ ವಿಚಾರಗ ಳನ್ನ ಕೀಳ ಡು ನು. ಮ ಣಿ ನ ಝ ಫನ ? ತಕ್ಕಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಹಿತ ವಚನಗಳನ್ನ ನು ಡುು ಲ ರಿಯು ದವನು.

ಕಿಃ ನ ರಕಃ ಪರ ವಶ ತಾ

ಕಿಂ ಸೌಖ್ಯಂ ಸ ರ್ವಸಂಗ ವಿ ತಿರ್ಯಾ

ಕಿಂ ಸ ತ್ಯಂ.ದ ಣ ಹಿತಂ

ಕಃ ಪ್ರೇರುಃ ಪ್ರಾ ಣಿನಾ ಮ ಸುಃ

[ಕಿಃ ನ ರಕಃ – ನ ರಕ ವಾವು ದಿದಿೂಡಿ । ಪರ ವಶ ತಾ – ಪ ರಾದೀನ ವಾಗಿ ಬಾಳ್ವ ದಿ ನ ರಕ ದುಃ ಖದಿಂ ದ .ದಿಕ । (ಪ್ರ ನ ಕಥಂ.ದ ಣಂ ಪ ಡುಶ ತಾ) ಪರಾಧೀನ ಮೆನು ಎಂದಿೂಡಿ ಪರಪ ರ್ಥ ಸು ಖಮೋ.ದ ವಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀ ಷ ರುಂ ಮಿೂದಲಾಗು ಳ್ಳ ಇಂದ್ರಿ ರು ಸುಖಂಗ ಳ ಮಷ ರ್ಪತ್ವ ವಿ ನ ರಕಮಿಂಬ ದರ್ಥಂ। ಸೌಖ್ಯಂ ಕಿಂ – ಸೌಖ್ಯ ಪಿಂಬ ದೀನು ಎಂದಿೂಡಿ ? ಯ ಾ– ಅವು ದಿೂಂದು । ಸ ರ್ವಸಂಗ ವಿ ತಿ –ಕ್ಷೇತ್ರ ವಾಸ್ತು ಹಿರ ಣ್ಯ ರ ಜತ.ದ ನ.ದಾನ್ಯ ದಾಸಿ ದಾಸ ಕು ಪ್ಯ .ಬಾಂಡಂಗ ಳೆಂಬ ಪತ್ತು ತಿ ಅದು ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಗ್ರಹ ಂಗಳ ತಿೂಜ್ಜಿ ರುಂ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ ಮಂ, ರಾಗ ಮಂ, ದ್ವೆ ಷ ಮಂ, ಮ ದಮಂ,ಹಾಸ್ಯ, ರ ತಿ, ಅರ ತಿ

ಅ. ಪ್ರ ತಿಯು ಪಾಠ ದಲ್ಲಿ ಛಂದೋ.ದಂಗ ವಿರಿಯು ಂದು ಅದನ್ನ ಸ್ವೀಕ ರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದರ ಅರ್ಥ ವಿಷ ವ ಪಾಠ ವಾದು ದರಿದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನಿ ಉಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨. ಕಃ ಪ್ರಿ ರು ಹ್ ಪ್ರಾ ಣಿನಾಮ ಪ್ಯಂ (ಅ) ಪ್ರಿ ರು ಂಚ ಕಿ ಪ್ರಾ ಣಿನಾಮ ಸವ (ಅ)

ಶೋಕ, .ದ ರು, ಜ ಗು ಪ್ಸಾ ಳುಂ, ಕ್ರೋ.ದ, – ಮ ಾನ – ಮ ಾಯಾ – ಲ ೋ.ದ ಂಗಳೆಂಬ ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ತಿಅದ.ಬ್ಯಂತರ ಪ ರಿಗ್ರಹ ಂಗಳ ಲರ ತೂಜ್ಞಮಿ ಸು ಖಮ ಂಬ ದರ್ಥಂ । ಕಿಂ ಸ ತ್ಯಂ – ಸ ತ್ಯಮಿಂಬ ದೀನು ಎಂದಿೂಡಿ । .ದ ಣ ಹಿತಂ – ಸಕಲ ಪ್ರಾ ಣಿಗಳಿಗೆ .ದ ವ ಪ ಱ.ಬವ ಸು ಖಕ್ಕೆ ಕಾರ ಣ ಮ ಪ್ಪಡಾಗಿ ನು ಡಿವ ನು ಡಿಯೆ

ಸತ್ಯವೆಂಬುದರ್ಥಂ । ಕಃ ಪ್ರೇಯಃ – ಪ್ರಿಯ ವೆಂಬ ದಾವು ದ ಎಂದೊಡೆ । ಪ್ರಾಣಿನಾಂ – ಪ್ರಾಣಿಗಳ್ಗೆ ಅಸವ – ಪ್ರಾಣ ಹಿತ ವಂ ಮಾಳ್ಪುದೆ ಪ್ರಿಯ ವೆಂಬ ದರ್ಥಂ]

ಕಂದ : ನರಕಂ ? ಪರವಶತೆಯೆ ಸೌ

ಖ್ಯರಸಂ ? ತಾಂ ಸರ್ವಸಂಗವಿರತಿಯೆ ಸತ್ಯಾ

ಕರಮಾವುದು ಜೀವಹಿತಂ ಪ್ರಿಯ

ವಿರವೆಂಬುದು ಜೀವಗಳ್ಗವಸುವ ದಕ್ಕುಂ

ಕರಣ : ನರಕ ಯಾವುದು ? ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಅಧೀನವಾಗಿರುವಿಕೆ . ಸೌಖ್ಯವು ಯಾವುದು ? ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಪರಿಗ್ರಹಗಳನ್ನ ತೊರೆಯು ವುದು. ಸತ್ಯ ಯಾವುದು ? ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳ ಹಿತವನ್ನೇ ನುಡಿಯುವುದು. ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬುದಾವುದು ? ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಹಿತವನ್ನ ಮಾಡುವುದು.

ಕಃ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಸದ್ಗುಣಜ್ಞ

ಕಿಮದ್ಭುತಮಚಕ್ಷತೇ ಮಲಿನ ವೃತ್ತಃ

ಕೇನ ಜಿತಂ ಜಗದೇತತ್

ಸತ್ಯ ತಿತಿಕ್ಷಾವತಾ ಪುಂಸಾ

[ಕಃ ಪ್ರಾಜ್ಞ – ಲೋಕದೊಳು ಪ್ರಾಜ್ಞನೆ ವಡಾವನಾವನೆಂದೊಡೆ ಸದ್ಧರ್ಮ ತಿಳಿದ್ದು ವಸ್ತುವಂ ಕೈಕೊಳ್ವುದ ಸಚ್ಚರಿತ್ರವನಾಳ್ವನ ಪ್ರಾಜ್ಞನು ಎಂಬುದರ್ಥಂ । ಅದುವಂ ಅಚಕ್ಷತೇ ಕಿಂ – ಅದುವನೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪಡುವಂ ಆವನೆಂದೊಡೆ । ಮಲಿನ ವೃತ್ತ – ದೇವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಕೈಕೊಳಲ್ಪಟ್ಟ.

೧. ಕೀ (ಅ). ೨. ಸದ್ವೃತ್ತಃ ಹ್ (ಅ) ೩. ಕ (ಕ)

೧. ಮಲಿನ ವೃತ್ತಂ (ಕ) ತ್ವ ಸದ್ವೃತ್ತಂ (ಅ). ಈ ಪದ್ಯವು ಕ. ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ. ಕಂಠಗತೈರಪ್ಯಸುಭಿ

ಎಂಬ (ಇದರಲ್ಲಿ ೨೧ ನೆಯ) ಪದ್ಯಾನಂತರ ಬರುತ್ತದೆ

ಸದ್ಗುಣಗಳನರಿವಾರದೊಳ್ ಕೂಡಿ ನಿಗ್ಗವನಿಲೋಕದೊಳು ಕಸ್ಮೆ ನಿಯ ದರ್ಥನಂ । ಕೇನ ಜಿತಂ ಜಗದೇತತ್ – ಈ ಲೋಕದೊಳೆಲ್ಲ ವಾವನಿಂದಂ ಗೆಲಲ್ಕೆ ಪಟ್ಟುದ । ಸತ್ಯ ತಿತಿಕ್ಷಾವತಾ ಪುಂಸಾ – ಸತ್ಯಮಂ ನಪ್ಪ ಕ್ಷಮೆವರನಪ್ಪ ಪುರುಷನಿಂದಂ ಮೂಲ್ಲೋಕಮಂ ಗೆಲಲ್ಕೆ ಪಟ್ಟುದೆಂಬುದರ್ಥಂ]

ಕಂದ :   ಅವಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಸುಚರಿತ
ನಾವನ ನ ದವ ನಾದು ದ ವ ಲಿ ಪ್ತ ನ ವ ತ್ರಿ
ನ್ನಾ ವಂ ಜಗ ವಂ ಜಯಿಸು ವ
ನಾವಂ ಸತ್ಯಕ್ಷ ವ ನ್ನಾ ತಂ ನರ ವೋ

ಕಿರಣ: ಪ್ರಾಜ್ಞನು ಯಾರು ?– ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯುಳ್ಳವನು. ಆದವನಿಂದು ಯಾವನ್ನ ಹೇಳಬಹುದ ? ಕಳಂಕಿತವಾದ ನಡತೆಯುವನ್ನ ಹೇಳಬಹುದ. ಈ ಲೋಕ ಯಾವನಿಂದ ಜಯಿಸಲ್ಪಡುವುದ ? ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಕ್ಷಮ ಗುಣವಂತನಾದವ ರು ಯಿಷನಿಂದ.

ಕಿಂ ಮರಣಾ ಮೂರ್ಖತ್ವಂ
ಕಿಂಚಾನಘ್ರ್ಯಮ್ ಯದಾವಸರದತ್ತಂ
ಆ ಮರಣಾತ್ ಕಿಂ ಶಲ್ಯಂ
ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಂ ಯತ್ ಕೃತವ ಕಾರ್ಯ

[ಮರಣಾ ಕಿಂ – ಮರಣ ವೆಂಬುದೇನು ಎಂದರೆ । ಮೂರ್ಖತ್ವಂ – ದರ್ಪವನ್ನು ಯುದ ಕು ದರ್ಪದಿಂದ ಸಿಗುವಾತನ ಸತ್ತಸೆಂಬುದರ್ಥ । ಕಿಂ ಚ ಅನಘ್ರ್ಯಮ್ – ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದಂತಹ ವಸ್ತು ಏನು ಎಂದರೆ ಯದಾವಸರದತ್ತಂ – ಅವಸರದಿಂ ಕೊಡಲ್ಪಡುವಂತಹುದ । ಆಮರಣಾತ್ – ಅಥವಾ ಸಾಯುವ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರ ಕಾರಣವುಷ್ಟದು । ಕಿಂ ಶಲ್ಯಂ – ಶಲ್ಯವೆಂಬುದೇನು । ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಂ ಯತ್ ಕ್ರಿಯತ (ಕೃತ) ಮ ಕಾರ್ಯಂ – ಅಥವಾ ದೊರೆಯ ದೋಷವಂ ಮಾಡಿ ಆದಂ ಮರೆಸುವುದು ಸಾವು ಕಡೆಯವರವಷ್ಟು ಮನದೊಳು ಸಂಕ್ಲೇಶ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ದುಃಖವಂ ಮಾಡುವುದು ಶಲ್ಯವೆಂಬುದರ್ಥ]

೫. ಅನರ್ಘ್ಯಮ್, ೬. ಯದವಸರೇ (ಅ) ೭. ಕೃತಂ(ಅ) ಕ್ರಿಯತ (ಅ)

.ಈ ಪದ್ಯಕ. ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ತಸ್ಮೈನಮಃ ಎಂಬ (ಇಲ್ಲಿ ೨೨ನೆ) ಪದ್ಯದನಂತರ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಂದ: ಮೃತಿಯಾವುದ ಮೂರ್ಖತೆ ಮ
ಲ್ಯತೆ ಮೀರಿದು ದಾವುದೆನಸಕಾಲಂದತ್ತಂ
ಮೃತಿವರೆಗವಾವುದ ಶಲ್ಯ

ಪ್ರತಿಮಾಂ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಮಹಾಕಡಗೋಳ್ಗಜಂ

ಕಿರಣ: ಮರಣಾ ಯ ಾಹುದ? ಮ ರ್ಖತಿ. ಅಸರ್ಥ್ಯ (ದಿಲ್ ಕಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲದ ದ) ಯ ಾಹುದ? ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥದು (ಹಸಿದವನಿಗೆ ಆಹಾರ, ಬಾಯಾರಿದವನಿಗೆ ನೀರು, ರೋಗಿಗೆ ಔಷದ – ಇತ್ಯಾದಿ). ಸಾಯುವತನಕ ಮುಳ್ಳಿನಂತೆ ಚುಚ್ಚುವುದ ಯ ಾಹುದ? ಮರೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಪಾಪ.

ಕುತ್ರ ಪ್ರಯೋ ಯತ್ನೋ
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೇ ಸದೌಷಧೇ ದಾನೇ
ಅವಧೀರಣಾ ಕ್ವಕಾರ್ಯಾ
ಖಳ ಪರಯೋಷಿತ್ ಪರಧನೇಷು

[ಕುತ್ರ ಪ್ರಯೋ ಯತ್ನೋ – ಯತ್ನಿಕೆಯು ನೆಲ್ಲಿ ಮಾಡಪಡತ್ತು ಮಡುದೂ (ಸದಾ – ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೇ – ವಿತರಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾರಾಗವಡೋಣ್ ಪೇಳ್ದಕ್ರವದಿಂದಂ ಬಹಿರತ್ಸ್ವರೂಪವಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಅಂತರತ್ಮೋಪಾಯದಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಂ ಬಾಮಿಪಾತಪ್ಪ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದೊಳ್ ಯತ್ನಿಕೆಯುಂ ಮಾಡಪಡತ್ತುವದ । ಮತ್ತಿ ಯತ್ನಿಕೆಯು ನೆಲ್ಲಿ ಮಾಡಪಡತ್ತುದುದೂ । ಸತ್ ಔಷಧೇ ದಾನೇ – ತಪ್ಪಸಿಗಳ್ಗೆ ಗೃಹಸ್ಥನಿಪ್ಪ ಕಾಲದೊಳ್ ಔಷಧದಾಹಾರಾದಿ ದಾನದಲ್ಲಿಯತ್ನಿಕೆಯು ನಸತ್ವಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾಡಪಡತ್ತುದುಡು ದರ್ಥಂ ಅವಧೀರಣಾ ಕ್ವಕಾರ್ಯಾ ಅವಜ್ಞಾರು ನೆಲ್ಲಿ ವ ಾಡಪಡತ್ತುದುದೂ । ಖಳ – ಪಾಪಿಷ್ಠರ್ಲ್ಲಿಯುಂ । ಪರಯೋಷಿತಿ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ್ಲ್ಲಿಯುಂ । ಪರಧನೇಷು – ಪೆರರ ದ್ರವ್ಯಂಗಳ್ಲಿಯುಂ । ಅವಜ್ಞೆಯುಂ ಮಾಡಪಡತ್ತುದುಬುದರ್ಥಂ].

೧. ಯೋಷಿತಿ (ಅ).

ಕಂದ: ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವನೆಸಗುತ್ತು
ದಿಲ್ಲರಿಸಲ್ ಬಿಜ್ಜೆ ಬಿಜ್ಜಕಡಾಗಿಗಳೊಳ್ ಮ
ತ್ತೆಲ್ಲಿಯವಜ್ಞೆಯ ಯುಕ್ತಂ
ಖಲ್ಲರೊಳಂ ಪರಧನದೆ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರೊಳಂ

ಕಿರಣ; ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಿ ಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ? ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮದ್ದ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದಾನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ. ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೆಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ? ದುಷ್ಟರಲ್ಲಿ. ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯರ ಧನದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಸೂಚಿಸಿ ಅವು ಗಳಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ಕಾಹ ನಿಶಂ ಪನ ಚಿತ್ಯಾ

ಸಂಸಾರೇಽ ಸಾರತಾ ನ ಚ ಪ್ರಮದಾ

ಕಾ ಪ್ರೇಯಸೀ ವಿಧೇಯಾ

ಕರುಣಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಮಪಿ ಮೈತ್ರೀ

[ಅಹ ನಿಶಂ – ಎಡಬಿಡದೆ ಇರುಳುಂ ಪಗಲುಂ । ಅನು ಚಿತ್ಯಾ ಬಳಿಸಂದು ನೆನೆಯಲ್ಪಡುವುದ । ಕಾ – ಆವುದ ಎಂದೊಡೆ । ಸಂಸಾರೇ – ದ್ರವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಲ – ಭವ – ಭಾವ ಭೇದದಿಂದಯ್ದು ಪ್ರಕಾರವನುಳ್ಳ ಸಂಸಾರದೊಳು । ಅಸಾರತಾ ನ ಚ ಪ್ರಮದಾ ಸಾರವಿಲ್ಲದಂತಪ್ಪ ಅನೇಕ ದುಃಖಗಳನುಳ್ಳ ನರಕ ತಿರ್ಯಕ ಮನುಷ್ಯಾ ಪ್ರೇತಾಪಸದೊಳ್ ತೊಳಲುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀಸಂಗವಜಿತವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪಮ ಅದೆಂತಾದು ದೆಂದೊಡೆ ಅಕ್ಷರ ಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಪ್ಪ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನು ಮರವಿಲ್ಲದೆ ಬಳಿಸಂದು ನೆನೆಯಲ್ಪಡುವುದು ಎಂದೊಡೆ । ಕರುಣಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಮಪಿ ಮೈತ್ರೀ – ಸದ್ಧರ್ಮ ಸನ್ಮಾರ್ಗವಂ ಪಡೆಯದೆ ಅನೇಕ ದುಃಖಗಳನೆಯ್ದುತಿರ್ದ ಜೀವಂಗಳ್ಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮವನು ಪಡೆಸುವಂ ಮಾಡು

೧. ಚಿಂತ್ಯಂ (ಅ), ೨. ಸಂಸಾರಾಸಾರತಾ(ಅ)

೩. ನತು (ಅ) ೪. ಪ್ರೇಯಸಿ ವಿಧೇಯಾಃ (ಅ), ೫. ದೀನೇಷು ಸಜ್ಜನೇ ಮೈತ್ರೀ (ಅ) ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಮಪಿ

ಮೈತ್ರೀ (ಅ).

ವಂತಪ್ಪ ಕಾರುಣ್ಯಮುಂ ಧರ್ಮದೊಳು ನೆಗಳುತಿರ್ದ ಜೀವಂಗಳೊಳ್ಪು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಮುಂ ಮಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಳಪ್ಪ ಮಿತ್ರತ್ವಮುಂ । ಅಪಿ ಶಬ್ದದಿಂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪರಿಭ್ರಮಿಸುವಪ್ಪ ಜೀವಂಗಳೊಳು ದಾಕ್ಷಿಣತೆಯುಂ ಈ ಪೇಳ್ದ ಗುಣಂಗಳ ಮುತ್ತ ವನುಳ್ಳ ತತ್ವವನುಳ್ಳ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಯಸೀ – ಪ್ರಿಯತ್ವವ ಮಾಡುವುದೆಂಬುದಿದು ತಾತ್ಪರ್ಯಂ]

ಕಂದ: ಪಗಲಿರುಳುಂ ಬಗೆವುದಪಿ

ಜಿನ್ಮಾರ್ಗವಲ್ಲದ ಸಾರಮೆಂದು ಸಂಸೃತಿಯುಂ ಪ್ರೀ

ತಿಗಳಿಡಾ ಫು ಡಿತರಿೂಳ ಕಥ

ಣಿಗಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕಿ ವಿ ತ್ರುತ ಸಡ್ಡಣಕಂ

ಕಿರಣ: ಹ ಗಲಿರು ಳೂಯ ಫು ದನ್ನ ಪತ್ತಿ ಮತ್ತಿ ಚಿತಸಿವ ಇಡ ಬೇಕು ? ಸಂಸಾರ ಫು ಸಾರ ವ್ಲಿದ ದ ಎಂಬ ದನ್ನ. ಅದು ಹ ೀಯತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗ ಷಿಕರವನ್ನಲ್ಲ. ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಿಯ ಕರವಾದ ಮಿಾರ ಯ ಇಾು ದ ? ಕಥಣಿ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಪತ್ತು ಗಿಳಿತನ (ಕ್ರೌರ್ಯ, ಪ್ಯಿರ, ಮ ಊರ್ಖತಿಗಳನ್ನಲ್ಲ).

ಕಂಠಗಸ್ತಿರಪ್ಯಸ್ಕೂಚ್

ಕಸ್ಯಾತ್ಮಾ ನೀಚ ಸವಪ್ಯತೀ ಜಾತೀ

ಮ ಊರ್ಖಸ್ಯ ವಿಷಾದ್ವತೀಃ

ಗವರ್ವತೀಃ ವಾ ಕೃತಘ್ನಸ್ಯ

[ಕಂಠಗಸ್ತಿರಪಿ ಕಿೂರಲಿಗುಡು ಗಿ ಬಂದಂತಪ್ಪು । ಅಸ್ಕೂಚಿ – ಪ್ರಾ ಣಂಗಳ ನು ಳ್ಪವರ್ಗಳಿಂದಂ । ಕಸ್ಯ ಅವಂಗಿ । ಅತ್ಮಾ ತಿ ಪ್ಮನ್ನ । ನೀಚಸವಪ್ಯತೀ – ಸ ಏರ್ಚಿಸು ವರ್ಲ್ಲಥ ಎಂದಿೂಡಿ । ಜಾತೀ – ಎಂತ ಪ್ಪಡೆಯುಂ । ಮ ಊರ್ಖಸ್ಯ ಉಪಾಸು ಚಿಪನರಿಯ ದಾತುಂಗಿರುಂ । ಷಿಾದಪತಿ – ತನ್ನ ಮ ಾಂಕ್ಯಕಿೂಳ ಧಿದೀಚಡಿ ದುಃಖ ಬಡು ಪಂಗಿರುಂ । ಗವರ್ವತೀಃ ವಾ – ಆನಿಲ್ಲ ದಿದಿೂಡೆ ಇವರಿಂತು ಬದು ಕ ರಿಂಬ ಗವರ್ವನಾಳ್ವಪಂಗಿರುಂ । ಕೃತಘ್ನಸ್ಯ ಮಾಡಿದು ಪಕಾರ ಏಂ ಕಿಡಿಸು ವ ಅವಿೀ ತನಪ್ಪಂಗಿರುಂ ಕಿೂರಲಿಂಗಿ.

೧. ಜಾತು (ಕ) ಕಸ್ಯಹ್ಯಾತ್ಮಾನಶಿಕ್ಯತೀ ಜೀತುಂ (ಶಿ)

೨. ಷಿಾದಸ್ಯ ಚ ಗವರ್ವಸ್ಯ ತಥಾ (ಕ) ಶಂಕಿತಸ್ಯಚ ಷಿಾದಿನೀವಾ (ಶಿ)

ಪ್ರಾ ಣಂಗಳು ಉಡು ಗಿ ಬಂದವಾದಿೂಡಿರುಂ ತಿ ಪ್ಮ ನಿತಿಪ್ಪಾ ಗಳಿಂಗಿ ಸಮ ರ್ಚಿಸು ವರ್ರ್ಲ್ಲೆಂಬ ದಿದ ಅ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ]

ಕಂದ : ಅಸು ಕಂಠಗತಪ ದಾದಿೂಡ

ಮಿ ಸಿಪನದಾರಾತ್ಮ ಪಂ ಸ ಏರ್ಚಿಸದಂ ದುಃ

ಖ ಸಪ್ವನಿತನುಂ ಗವರ್ದ

ರಸನಂ ಮ ಊರ್ಖಂ ಕೃತಘ್ನನುಂದಿನಿಸು ಪನಂ

ಕಿರಣ : ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದರೂಯ ತು ಆತ್ರುರು ಪನ್ನ ಪಡಿಯುಬಾರದ ? ಮ ಣ್ಣುನ, ತನ್ನ ಮ ತನ್ನ್ವಸೀಕ ಡಿಲ್ಲ ಹಿಂದು ದುಃ ಖುು ಪಪಸ, ಗ ತಿಯ ಪ ತ್ತಿ ಕೃತಿಘ್ನಸ ಆತ್ರುರು ಪನ್ನಿಂದಿಗೂ ಪ ಡಿಯ ಬಾರ ದ.

ಕ ಸ್ಮೈ ನ ಪಃ ಸು ಕೃರ ಪಿ

ಸು ತರಾಮ ್ ಕ್ರಿಯ ತೀ ದಯ ಾಪ್ರ ದಾನಾಯ

ಕ ಸ್ಮಾರು ದ್ವಿ ಜಿತ ಘ್ನಂ

ಸಂಸಾರಾರ ಣ್ಯಾತಿ ಸು.ದಿರುಃ

[ಸು ಕೃರ ಪಿ ದೀ ಪಕರ್ಕಳಿಂದಂ। ಸು ತರಾ – ಮ ಸೂಪಟಸಹಾಯ ಂ ಗ ಳೊಳ ಪ್ಪ .ದೃಕ್ತಿಯೊಳ್ ಕ ಣಿದ। ನ ಪಃ – ನ ಪಸ್ಕಾ ರ ಘ। ಕ ಸ್ಮೈ ಕ್ರಿ ಯ ತೀ – ಆಪಂಗಿ ಮ ಾಡ್ಪು ಡು ಘ ದ ಎದಿೂಡಿ। ದಯ ಾ ಪ್ರ ದಾನಾಯ ಆಪಿ ತ್ರಿ.ದ ಪರ್ ದೀ ಪತಿ ಪ ಂತ್ರ ಸ್ಥಿ ಜೀಷಿರಿ ಅ ಮೀ ರಂ ತ ಪ್ಮ .ಬೀಗಂ ಕಾರ ಣವ ಾಗಿ ಸಕಳ ಪ್ರಾ ಣಿಗೆ ಬಾ.ದೆ ಯಲ್ಲ ದಹಾಗಿ ದ ಯೆ ರ ಂ ಆಪ ನಾಸೂರ್ಪಂ ಮ ಾಡ ಪನ ಆತ ಂಗಿ ದೇ ಪಕರ್ಕಳು ಆತಿ ರ ದಿ ಘೂ ದಪಡ ಪದ। ಸು.ದಿರುಃ – ಸಂಸಾರ ಪನಿತ್ಯ ಹಿಂದು ನಿತ್ಯ ಪ ಫ್ವತ್ಮ ತತ್ವ ಪ ನಜ್ಪಂತ ಪ್ಪ ಜ್ಞಾ ನ ಪತರ। ಕ ಸ್ಮಾ ತ ಉದ್ವಿ ಜಿತ ಘ್ನಂ। ಅಘ ದ ಉತ್ತಣಿಂದಂಜ ಪರ ಎಂದಿೂಡಿ। ಸಂಸಾರಾರ ಸ್ವತ್ – ತ್ರಿ ಸಸ್ಥಾ ಮ .ಬೀದ ಪ ನ ಳ್ಳ ಆನೇಕ ದುಃ ಖುಗ ಳೆಂಬ

೧. ನ ಮ ಾಸಿ ದೀ ವಾ ಕು ರ್ವಂತಿ ೨. ಪ್ರ.ದಾನಾಯ (ಕ) ೩. ಉದ್ವಿ ೇಗ ಸ್ಯಾತ (ಶಿ), ೪. ಆರ ಣ್ಯಾತ (ಅ) ಇಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಾರ ಣ್ಯಾತ್, ಎಂಬ ರ ಣದಿಂದ ಛಂದೂೀ.ದಂಗ ಬರು ತ್ರಮ ರಿದ ನ್ವಸೀಕ ಡಿಲ್ಲ ೫. ಸು.ದಿರು ಾ (ಕ)

ಮ ರದ ಆ ಗಲ ನ ಳ್ಳ ಸಂಸಾರ ಹಿಂಬರ ಣ್ಯದತ್ತ ಣಿ ಜ್ಞಾ ನ ಪಾತ ರ ಅಂಜ ಪರಿಂಬ ದ ತಾತ್ಪ ರ್ಯಂ]

ಕ ಂದ : ದೀ ಪತಿಗ ಳರಿ ನ ಮಿಪ್ಪ ರ

ದಾ ಪಂಗಿ ದಯಾಪ್ರ ದಾನ ಪೃತ್ತಂಗ ರುವ

ಆಘ ದಡಿದಂಜ ಪರಿಸಿ

ತಾ ಪಿ ಸಂಸ್ಸ ರಹಿಂಬ ಘೋರಾಟಿ ಮಿ ಂ

ಕಿರಣ: ದೀಪತಿಗಳೂಕೂಡ ಯಾವನಿ ತ್ರಿಕರಣಪೂರ್ವಕ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತರಿ? ದರಿದ್ರನನ್ನ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವವನಿ, ಬದ್ಧಿವಂತನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರಬೇಕು ? ಅನೇಕ ದುಃಖಗಳೆಂಬ ಮರಗಳ ಹಿಡಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕಾಡಿಗಾಗಿ ಹೆದರಬೇಕು.

ಕಸ್ಯಮ ಪ್ರಾಣಿಗಣ
ರತ್ಯಪ್ರಿಯ ಭಾಷಿಣೋ ವಿನೀತಸ್ಯ
ಕ್ವಸ್ಥಾತವ್ಯಂ ನ್ಯಾಯೇ
ಪದಿದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟ ಲಾಭಾಯ

[ಪ್ರಾಣಿಗಣ – ಪ್ರಾಣಿಗಳನ ವಿ| ಕಸ್ಯ ವಶ: – ಆವನವಶಿ ವಪ್ಪುದು ಮದಿಂದೆ। ಸತ್ಯಪ್ರಿಯ ಭಾಷಿಣ – ಸತ್ಯವಾಗಿಯುಂ ಪ್ರಿಯ ವಂನುಡಿವ। ವಿನೀತಸ್ಯ ವಿನಯ ವಂತನಪ್ಪನು ವಶ ವಪ್ಪುದು ಎಂಬ ದರ್ಥಂ। ಅಪಿ ಮತ್ತೆ ಕ್ವಸ್ಥಾತವ್ಯಂ – ಎಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಲೆಸಲ್ಕೆ ವಡುವುದ ಮದಿಂದೆ। ನ್ಯಾಯೇ ಪದಿ ನ್ಯಾಯದಿ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ತನ್ನನಿಲೆಸಲ್ಕೆ ವಡುವುದ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ। ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟಲಾಭಾಯ – ದೃಷ್ಟ ವಪ್ಪ ಖ್ಯಾತಿ ಪೂಜಾ–ಲಾಭ – ಸತ್ಕಾರಾದಿಗಳು ಕಾರಣ ವಾಗಿಯುಂ ಅದೃಷ್ಟ ಮಹತ್ತಪ್ಪ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣಮಾಗಿಯುಂ ಆನ್ಯಾಯ ವಂಪಹರಿಸಿ ನ್ಯಾಯದ ಬಟ್ಟೆಯೊಳು ತನ್ನ ನಿಲೆಸುವುದೆಂಬುದಿದ ಱತಾತ್ಪರ್ಯಂ]

ಕಂದ: ಜೀವಿ ಕಾರ ವಶಂನಿ
ತ್ಯಾ ಮೆಥ ಪ್ರಿಯ ಸುಭಾಷಿಯಾ ನರುಯತಿನಾ
ಅಪೀಡಿ ನಿಲ್ವುದಿನಲ್ ನ್ಯಾ
ಯ ಮಾಸಥದದೃಷ್ಟ ದೃಷ್ಟ ಲಾಭ ವನೊಡಲ್।

ಕಿರಣ: ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಮೂಹ ವು ಯಾವ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ? – ಸತ್ಯವನ್ನ ಪ್ರಿಯವಾದುದನ್ನ ನುಡಿಯುತಕ್ಕ ವಿನಯಶೀಲರ ವಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ? – ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪರೋಕ್ಷ ಸುಖವನ್ನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನ್ಯಾಯವಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ವಿದ್ಯುದ್ವಿಲಸಿತ ಚಪಲಂ
ಕಿಂ ದುರ್ಜನ ಸಂಗತಿ ಯುವತಿಶ್ಚ.

ಕುಲಶೈಲ ನಿಷ್ಪ್ರಕಂಪಾಃ

ಕೇ ಕಲಿಕಾಲೇಽಪಿ ಸತ್ಪುರುಷಾಃ

[ವಿದ್ಯುದ್ವಿಲಸಿತ ಚಪಲಂ ಕಿಂ – ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಚಂಚಲವಾದ್ದು ದೇನು ಎಂದರೆ । ದುರ್ಜನ ಸಂಗತಿಶ್ಚ ದುರ್ಜನರ ಸಂಗತಿಯೂ । ಯುವತ್ಯಶ್ಚ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಕೊನೆಯೂ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಚಂಚಲವೆಂಬ ದರ್ಥಂ । ಕುಲಶೈಲ ನಿಷ್ಪ್ರಕಂಪಾ – ಕುಲ ಪರ್ವತದಂತೆ ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಿರವಪ್ಪವರು । ಕೇ – ಆರು । ಕಲಿಕಾಲೇಽಪಿ ಈ ಕಲಿಕಾಲದೊಳಂದರೆ । ಸತ್ಪುರುಷಾಃ – ಈ ಲೋಕಕ್ಕಂ ಪರಲೋಕಕ್ಕಂ ಹಿತವಪ್ಪ ಸದ್ಧರ್ಮದೊಳು ನಿಗ್ಗೆ ಬದ್ಧರು ನಾಳ್ಕೆ ಸತ್ಪುರುಷರ್ ಕುಲ ಪರ್ವತದಂತೆ ಚಲಿಯಿಸರೆಂಬ ದರ್ಥಂ.]

ಕಂದ : ಮಿಂಚಿನ ತೆರದಿ ದಾವುದ

ಚಂಚಳಮಾದುದು ಸಂಗಮಂ ಪೆಣ್ಣಿಂನಿ

ಶ್ಚಂಚಳರಾರ್ ಕುಲಗಿರಿಪೋಲ್

ಮುಂಚಿತ ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯುಂ ಸತ್ಪುರುಷರ್ ॥

ಕಿರಣ : ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಚಂಚಲವಾದುದು ಯಾವುದು ? ದುರ್ಜನರ ಸಂಗ ಮತ್ತು ಹೆಂಗುಸರೊಡನೆ ಕೂಟ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಕೂಡ ಕುಲಪರ್ವತದಂತೆ ಅಲುಗದವರು ಯಾರು ? ಸತ್ಪುರುಷರು.

೧. ಸಂಗತಂ ಯುವತಯಶ್ಚ (ಣ) ಸಂಗತಿರ್ಯುವತಯಶ್ಚ (ಲ). ೨. ನಿಷ್ಪ್ರಕಂಪಾ (ಕ) ನಿಷ್ಪ್ರಕಂಪಾಃ (ಲ).

೩. ಸಜ್ಜನಾ ಏವ (ಲಂ).

ಕಿಂ ಶೋಚ್ಯಂ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಂ

ಸತಿ ವಿಭವೇ ಕಿಂ ಪ್ರಶಸ್ಯಮೌದಾರ್ಯಂ

ತನುತರ ವಿತ್ತಸ್ಯತದಾ

ಪ್ರಭವಿಷ್ಣೋರ್ಯತ್ ಸಹಿಷ್ಣುತ್ವಂ ॥

[ಕಿಂ ಶೋಚ್ಯಂ – ಶೋಕದೊಳು ಪಡೆಯಲ್ಕೆ ಪಡುವುದದೇನು ಎಂದರೆ । ವಿಭವೇ ಸತಿ ಐಶ್ವರ್ಯ ಮುಂಟಾಗುತ್ತಿರಲ್ಕೆಯುಂ । ಕಾರ್ಪಣ್ಯಂ – ಲೋಭತ್ವವಿ ಪಡೆಯಲ್ಕೆ ಪಡುವುದು । ಪ್ರಶಸ್ಯಂ ಕಿಂ – ಪೊಗಳ್ಕೆ ಪಡುವುದದೇನು ಎಂದರೆ । ತನುತರ ವಿತ್ತಸ್ಯ ಕಿರಿದಪ್ಪ ಅರ್ಥಮನುಳ್ಳನ । ಔದಾರ್ಯಂ – ಉದಾರತ್ವಂ

ಪೂ ಗಳ್ಕೆ ಪಡು ವುದ । ತ ದಾ – ಆಹ ಂಗಿ । ಪ್ರ.ಬ ಷ್ಣೋ : – ಅನು ಗ್ರಹ ನಿಗ್ರಹ ಶಕ್ತಿಯ ನ ಳ್ಳನ । ಸ ಹಿಷ್ಣು ತ್ವಂ –
ಸ್ಯೈ ರ ಣಿಯು ೦ ಪೂ ಗಳ್ಕೆ ಪ ಡುವು ದುಬ ದಥಾ.]

ಕ ಂದ :   ಮ ರು ಗು ವ ಡಿತ ಕೀರ್ತ್ಯ ಸಿರಿ

ಯಿ ರಿ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂ ಗಳ್ವ ದಿನ ಂ ವಿಷ್ಟ್ಂ

ಕಿರಿದಾದ ನು ದಾರ ತಿರು ಂ

ಪ ರಶಾಪು ಸ ಪರ್ಥಸಿಊದು ಸಹ ನಾಗು ಣಮಾ ೦॥

ಕಿರ ಣ :   ಯ ವುದ್ಕಗಿ ಮ ರು ಗಬೇಕು ?   ಐಶ್ವ ರ್ಯ ವಿದ್ದ ರೂ ಲ ೋಭ ವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮ ರು ಗಬೇಕು. ಯ ವು ದನ್ನ ಹ ೊಗ ಳಬೇಕು ? ಕ ಡಮೆ ಹ ಣವು ಳ್ಳವನ ಉದ ರತೆಯ ನ್ನ ಮ ತ್ತು ನಿಗ್ರಹಾನು ಗ್ರಹ ಸಮ ರ್ಥನ ಸಹ ನಿಯ ನ್ನ ಹೊಗ ಳಬೇಕು.

ಚಿಂತಾಮ ಣಿರಿವ ದುರ್ಲಭ

ಮಿಹ ಕಿ ಕ ಥಯ ಂತಿ ನ ನು ಚತು ರ್ಭದ್ರಂ

೧.   ಪ್ರಶಿ ಸ್ತ (ಲಿ) ಪ್ರಶಿಸ್ತೈ (ಕ)

೨.   ಕಃ ಪೂ ಜ್ಯೋ ವಿದ್ವ ಧ್ವ

ಸ್ವ ಭಾವತ ಃ ಸರ್ವದಾ ವಿನೀತೋ ಯಃ (ಲಿ) ತ ನ ತರ ಸ ಹಿಷ್ಣುಶ್ಚ (ಅ)

೩.   ತ ಥಾ (ಣ).

೪.   ಕ ಥಯ ಾಮಿ ನ ನು (ಕ) ಕ ಥಾಯ ಾಮಿತ ತ (ಲಿ)

ಕಿ ತ ದ್ವ ದಂತಿ ಭ ಯೋ

ಷಿದ ಊ ತ ಪ ಸೋ ಷೇ ಷೇಣ

[ಇಹ – ಈ ಮ ನು ಷ್ಯಲ ೋಕದೊಳು । ಚಿಂತಾಮ ಣಿರಿವ – ಮ ನದು ನ್ನಾ ವುದೊದಂ ಬಯ ಸಿ ಪದು ಅದಂ ಕು ಡ ವ ಚಿಂತಾಮ ಣಿಯ ಂತೆ । ದುರ್ಲಭಂ – ಪ ಡೆಯಲ್ಕೆ ಅರಿದು ವು ಶಿದು । ಕಿ ಕ ಥಯ ಂತಿ ಏನೆಂದು ಪೇಳ್ವ ರು ಎಂದೊಡೆ । ನ ನು ಚತು ರ್ಭದ್ರಂ ನಿಜದಿಂ ಚಿಂತಾಮ ಣಿಯ ಂತೆ ಅ ಶೆ ೋಭ ನವ ಪ್ಪ ನಾಲ್ಕ ನಿ । ಷೇ ಷೇಣ – ವಿಶೇ ಷ ದಿಂದಂ । ಷಿದ ಊ ತ ಪ ಸೋ ಕಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಜ್ಞಾ ನ ಗ ತ್ತಲ ೆಯ ನ ಳ್ಳ ವರ್ಗ್ಗಳು । ತ ತ – ಅದಂ । ಭೂಯಃ – ಮ ಗು ಳ್ದ । ಕಿ ವ ದಂತಿ ಏನೆಂದು ಪೇಳ್ದ ಪರು । ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಮು ಂದೆ ಪೇಳ್ದು ದ ತ್ತರ ವೃತ್ತಂ ॥]

ಕಂದ:		ದರಿಯೊಳ್ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೊಲ್
ಘೂರಿಯ ದದೀಸಿಸಲದಂ ಚತು.ರ್ಬದ್ರಪಿನ
ತ್ರೂರಿಪತ ಮತ್ತಂ ದಿಸಗೂಳ
ಲ್ ಊಪತ ತಾಪದಸಿ .ದಊತಪರತಿರುದಿಂ ॥

ಕಿರಣ: ಬಯಸಿದುದನ್ನ ಕಊತಕ್ಕ ರತ್ನದಂತೆ (ಚಿಂತಾಮಣಿಯಂತೆ) ದಿಊರಿಯದು ಯಾವುದ ? ಅದನ್ನ ಚತುರ್ಬದ್ರಪಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನ ನಾಶ ಪಡಿಸುವವರು (ಜ್ಞಾನಿಗಳು) ಅದನ್ನೇ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಹೇಗಿನ್ನುವರು

ದಾನಂ ಪ್ರಿಯವಾಕ್ಸಹಿತಂ
ಜ್ಞಾನಮಗರ್ವಂಕ್ಷಮಾನ್ವಿತಂಶೌರ್ಯಂ
ತ್ಯಾಗಸಹಿತಂ ವಿತ್ತಂ
ದುರ್ಲಭಮೇತತ್ ಚತು.ರ್ಬದ್ರಂ

೧.	ವಿತ್ತಂ ತ್ಯಾಗಸಮೇತಂ ॥)
ಈ ಆರ್ಯ ಹಿತೋಪದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಕವಿಯ್ನದರ್ವರಾಯನ ಗುಣಗಳನ್ನ ವರ್ಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವನ್ನ ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದಾನೆದಾನಂ ಪ್ರಿಯವಕ್ಸಹಿತಂ। ಜ್ಞಾನಮಗರ್ವಂ ಕೃಪ್ಪನ್ವಿತಂಶೌರ್ಯವಿನಿ ಪ್ವಿ ನುಡಿಯಿನುಡಿಯಿಸಿದುದು ದನಂಜ್ಞಾನು ಕ್ಷಮಾನ್ವಿತ .ದರ್ವಜನು
(ಸಹ ಸ್ವಚ್ಛಿವ ವಿಜಯ ಆ. ೩ ಪದ್ಯ ೧೯)

[ಈ ಶೋಭನವಪ್ಪ ನಲ್ಕು ದುರ್ಲಭಂ ಎಂದಿ ಪೇಳ್ದ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಂತೆ ಪಡೆಯಲ್ಕೆ ಬಾರದ ಎಂಬ ದಿಡಿಐ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ]

ಕಂದ:		ದಾನಂ ಪ್ರಿಯ ವಕ್ಸಹಿತಂ
ಜ್ಞಾನಮಗರ್ವಂಕ್ಷಮಾನ್ವಿತಂಶೌರ್ಯಂತ್ಯಾ
ಗಾನುಗವಿತ್ತಂ ದುರ್ಲಭ
ಮಾನವಿಂತಿಳಿತು ದರು್ ಚತು.ರ್ಬದ್ರಗುಣಾ ॥

ಕಿರಣ: ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ದಾನ, ಜ್ಞಾನವಿದ್ದೂ ಗರ್ವವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಸ್ಥೈರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪರಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಉದಾರತೆಯು ಸಹಿತವಾದ ಧನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಶುಭಕರವಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳು – ಚತುರ್ಭದ್ರ ಗುಣಗಳೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ಇತಿ ಕಂಠಗತಾ ವಿಮಲಂ

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನ ಮಾಲಿಕಾ ಯೇಷಾಂ

ತೇ ಮುಕ್ತಾಭರಣಾ ಅಪಿ

ಭಾಂತಿ ವಿದ್ವತ್ಸಮಾಜೇಷು

[ಇತಿ ಈ ಹೇಳಿದ ವಿಮಲಂ – ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಗಳೆಂಬ ರತ್ನಮಾಲೆಗಳು ಯೇಷಾಂ – ಯಾರು ಕಲಿಯುವರಿಗೆ ಕಂಠಗತಾ – ಕೊರಳಿಗೆ ಸಂದಿದ್ದರೆ ತೇ – ಅವರುಗಳು । ಮುಕ್ತಾಭರಣಾ ಅಪಿ – ಆಭರಣವಿಲ್ಲದವರಾಗಿಯೂ – ವಿದ್ವತ್ಸಮಾಜೇಷು – ಜ್ಞಾನವಂತರಪ್ಪವರ ಸಭೆಯೊಳು । ಭಾಂತಿ ಅತಿಶಯ ದಿದದು ಹುಪ್ಪ ಪರಿಂಬ ದಿದು ತತ್ಪರ್ಯಂ ।]

೨. ವಿಮಲ (ಕ)

ಶಿ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಟ್ಟು ೬೭ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯದ ಇದೇ ಪದ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನುಳ್ಳದ ಹೀಗಿದೆ.

ಇತ್ಯೇಷಾ ಕಂಠಸ್ಥಾ

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನ ಮಾಲಿಕಾ ಯೇಷಾಂ

ತೇ ಮುಕ್ತಾಭರಣಾ ಇವ

ವಿಮಲಾ ಭಾಂತಿ ಸತ್ಸಮಾಜೇಷು

ಕಂದ : ಒರೆದೀ ವಿಮಲ ಪ್ರಶ್ನೋ

ತ್ತರರೂಪದ ರತ್ನಮಾಲಿಕೆಯನಾರ್ ದರಿಪರ

ಕೊರಲೊಳವರ್ ತೊಡುವುಗಳಿ

ದಿರೆಯುಂ ವಿದ್ವತ್ಸಮಾಜದೊಳ್ ರಂಜಿಸುವರ್ ॥

ಕಿರಣ: ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರೂಪದ ರತ್ನಮಾಲೆಯನ್ನು ಯಾರು ಕೊರಲಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವರೋ ಅವರು ಆಭರಣವಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವರು.

ಅನುಷ್ಟುಪ್ :
ಸಂತೋಷೇ ಶ್ರೀಷು ಕರ್ತವ್ಯಂ
ಸ್ವ ದಾರೇ ಭೋಜನೇ ಧನೇ
ತ್ರಿಷು ಚಾಪಿ ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ
ದಾನೇ ಅಧ್ಯಯನೇ ಜಪೇ

ಕಿರಣ :
ಮುದವಂ ಮೂರರೊಳಾಂಪುದ
ಸ್ವ ದಾರದೊಳ್ ಸಿರಿಯೊಳ್ ಊಟದೊಳ್ ಮೂರರೊಳಾ
ಮುದವಂ ಕೊಳ್ಳುದು ಜಪ
ವಿಧಿಯೊಳ್ ದಾನದೊಳ್ ಪಠ್ಯದೊಳ್ ವಿದ್ಯೆಯೊಳಂ॥

ಕಿರಣ : ಮೂವರಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವನ್ನ (ತೃಪ್ತಿಯನ್ನ) ತಾಳುತ್ತಿರುವುದು ಮಾನವನ ಕರ್ತವ್ಯ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಊಟದಲ್ಲಿ ಧನದಲ್ಲಿ (ದಾನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ) ಇನ್ನು ಮೂರರಲ್ಲಿ ದಾನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ (ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ), ಜಪದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ ತನಗೆ ಸಾಕು ಎನಿಸಬಾರದು.

೧. ಈ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಶ್ಲೋಕ ಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನಿಯಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆರ್ಯೆಯಿದೆ-

ರಚಿತಾ ಸಿತ ಪಟ ಗುಣಾ
ವಿಮಲಾ ಮೂಲೇನ ರತ್ನಮಾಲೇವ
ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮಾಲೇಯಂ
ಕಂಠಗತಾ ಕಂನ ಭೂಷಯತಿ॥

ಅನುಷ್ಟುಪ್:
ವಿವೇಕಾತ್ಯಕ್ತ ರಾಜ್ಯೇನ
ರಚ್ಚೇಯಂ ರತ್ನಮಾಲಿಕಾ
ರಚಿತಾಮೋಘ ವರ್ಷೇಣ
ಸುಧಿಯಾ ಸದಲಂಕೃತಿ

ಕಂದ:
ಸದಲಂಕಾರ ಮೆನಿಪ ರ
ಮಾಲಿಕೆ ತಾನ ಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತಿಯಿಂ
ಸುಧಿಯಿಂ ವಿರಚಿತಮಾ
ತ್ತಿದು ನಿಜರಾಜ್ಯದ ವಿವೇಕದಿಂ ತೊರೆದವನಿಂ॥

ಕಿರಣ: ಒಳ್ಳೆರು ಆಮ್ಕಾರವಿನಿಸು ವಈ ಪ್ರಷ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲೆಯು ಒಳ್ಳೆರು ಬಧ್ಧಿಷಾಲಿಯು ಮ ಮತ್ತು ವಿವೇಕದಿಂದ ರಜ್ಯತ್ಯಾಗವನ್ನ ಮಾಡಿದ ಅಮೋಘವರ್ಷ (ನೃಪತುಂಗ) ರಜನಿಂದ ವಿರಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಕಂದ :

ಜಿನ್ನಿಂ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರರ
ತ್ನೋನ್ನತ ಮಾಲಿಕೆಯ ಮಣಿಗಣಂಗಳಿಗಳ್
ಕನ್ನಡಿಸಿದಂ ಕವೀಯಂ
ಕನ್ನಡ ಕಂದನಕಿಲ್ಗ್ಗೆ ತಿಡುವಕ್ಕಿಸಾತುಂ ॥

ಪದ್ಯ ೨೭, ೨೮, ೨೯, ೩೦ ಈ ನಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಕಾವ್ಯಮಾಲೆರು (ಕ ಪ್ರತಿ) ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾದ ಖ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶ್ಲೋಕವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸು.ಯಾ ಎಂಬ ದಕ್ಕೆ ಸು.ದಿರುವ ಎಂಬ ಪಾಠಾಂತರವು ಇದೆ. ದಿ. ಗೋವಿಂದಪೈಗಳು ನೃಪತುಂಗನ ಮತವಿಚಾರ ಎಂಬಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸು.ದಿರುವ ಎಂಬ ರೂಪವು ಷಷ್ಠೀ ಬಹುವಚನವಾದ್ದು ಅದೇ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೨೯,೩೦ ಈ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಪರ್ಯವು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಕೃತಿ

(ಹಿಂದಿ ಕನ್ನಡುಲಾದು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲಿಕೆಯ ೨೫ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಜ್ಞಾನಪರಿಭಾಷೆಯು ಫೂ. ಅವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೂಡಿ ಈ ರಚನೆ ೨೭ ರಿಂದ ೬೨ ವರೆಗೆ ಳಗ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದಿನ ಮಾತುಯಂತೆ ಕಂದಪದ್ಯಾನು ವಾದವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಕೊಡುಲಾಗಿದೆ.)

ಉದ್ಗೀತಿ: ಕಃ ಕುಲಕಮಲ ದಿನೇಶಃ
ಸತಿ ಗುಣ ವಿಭವೇಽಪಿ ಯಸ್ಯ ನಮ್ರಃ
ಕಸ್ಯ ವಶೇ ಜಗದೇತತ್
ಪ್ರಿಯ ಹಿತ ವಚನಸ್ಯ ಧರ್ಮನಿರತಸ್ಯ ||27||

ಕಂದ: ಕುಲ ಕಮಲಕೆ ರವಿಯಾವಂ
ಬಲು ಗುಣವೈಭವವಿದ್ದುರು ವಿನಯ ಸಂಪನ್ನಂ
ನೆಲವೆಲ್ಲ ವಾರ್ಗಧೀನಂ
ಸಲೆ ಹಿತವ ನುಡಿವ ಧರ್ಮನಿರತನಿಗುನಾ

ಉದ್ಗೀತಿ: ವಿದ್ವನ್ಮಹೋಪಯೋಗಾ
ಶಾಂತಿಶ್ಚ ಬೋಧರಪಿ ಚ
ಕಂ ನ ಸ್ಪೃಶತಿ ವಿಪತ್ತಿಃ
ಪ್ರವೃದ್ಧ ವಚನಾನು ವರ್ತಿ ಸಂದಾಂತಂ ||28||

ಕಂದ: ಅರಿದಂಗಾತು ದ ಸು ವ ಸ್ತೋ
ಹರಂ ಕ ಮಿರಿಯುಂ ಸು ಬೋಧಮ ನೀರಿಯು ವಾಡಂ
ಕುರಿಯುತ ಮಾತ್ತು ಗಳ್ ವೃ
ದ್ಧರ ಮಾತಂ ನಡೆವವನು ದಮ ಯುಕ್ತವನಂ

ಉದ್ಗೀತಿ: ಕಸ್ಮೈಸ್ಪೃಹಯತಿ ಕಮಲಾ

ತ್ವ್ಯ ಸಲಸ ಚಿತ್ತಾಯ ನೀತಿ ಪ್ರತ್ತಾರು
ತ್ಯ ಜತಿ ಟ ಕಂ ಸಹ ಸಾ ಧ್ವ ಜ
ಗು ರು ಸು ರನಿದಾಕ ರಂ ಟ ಸಾಲಸ್ಯಂ ||29||

ಕಂದ: ಸಿರಿಯ ಾರಸ್ತೊವ್ವ ಳಲಸಿಕಿ
ಯಿ ರದ ಪ ಸೋಿರಿಯಾ ತನಸ್ನೊಳ್ಳಡಿರಿಯಾ ನಾ ಳ್ರಪನಂ
ತಿಱಿಗು ಪ ದಾರಂದ್ದಿ ಜಗು ರು
ಸು ರು ನಿದಾರತ ನನಲಸ ನಾಗಿರ್ಬಪನಂ॥

ಉಪಗೀತಿ: ಕು ತ್ರ ಘೇಯೋ ಪಸಃ
ಸ್ವಜನನಿಕಟೀಕಥಾವಾ ಕಾಶ್ಯಾಂ
ಕಃ ಪ ಹ ರ್ನ್ಯೋ ದೀಶಃ
ಪಿಶಂ ನರಿಯ ತಿಱಲು ಭ್ರಬೂಷುಶ್ಚ ||30||

ಕಂದ: ವಾಸಿಸು ಥ್ರ ದ ಲೇಸ್ಲಿಲ್ಲಿಯೊ
ಆ ಸು ಜುರ ಬೞಿಯೊಳಂ ಪೀಣ್ ಕಾಷಿಯೊಳಂ
ದೀಶಂ ತ್ಯಾ ಜ್ಯ ಪ ದಾಥ ದ
ಪೈಶು ನರಂ ಲು ಭ್ರಬೂಷುರಂ ನಿಲ ಸಿರಿಯುಂ ॥

ಅರ್ಥ: ಕೀನಾಶೇ ಶಬ್ಯಃ ಥ್ರ ರುಷ
ಪ್ರ ಣತ ಕಲತ್ರಿಣ ದೀರ ಘಮ ಷೀನ
ಾಹ ದು ಪನೀ ಕಃ ಶೆ ಶಬ್ಯಃ
ಸ ತ್ಯಪಿ ಘು ಷೀ ನ ಯೊ ದಾತಾ ||31||

ಉಪಗೀತಿ: ಕಿಂ ಲ ಘ್ವಾತಯ ಾಪ ಱಂ
ಪ್ರಾ ಕೃತ ಥ್ರ ರುಷೇಷು ರು ಾರಿಯಾಚ್ಞಾ
ರಾಪ ಾಮ ಪಿ ಕಃ ಶ ಱಃ

ಸ್ಮರಶರ ಹಾ ತೋ ನ ಯಶ್ಚಲತಿ ||32||

ಉಪಗೀತಿ: ಕಿಮಹ ಶಿಶ ಮನು ಚಿತ್ಯಂ

ಭಗವಚ್ಚರಣ ನ ಸಂಸಾರಃ

ಚಕ್ಷುಷ್ಮಂತೋಽಪ್ಯಂಧಾ

ಕೇ ಸ್ಯುರ್ಯೇ ನಾಸ್ತಿಕಾ ಮನುಜಾ ||33||

ಉಪಗೀತಿ: ಕಃ ಪಂಗುರಿಹ ಪ್ರಥಿತೋ

ಪ್ರಜತಿ ನ ಯೋ ವಾರ್ಧಕೇ ತೀರ್ಥಂ

ಕಿಂ ತೀರ್ಥಮಪಿ ಚ ಮುಖ್ಯಂ

ಚಿತ್ತ ಮಲಂ ಯನ್ನಿವರ್ತಯತಿ ||34||

ಆರ್ಯ: ಕಿಂ ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಂ ಪುರುಷೈ

ಹರಿನಾಮ ಸದಾ ನ ಯಾವನೀ ಭಾಷಾ

ಕೋ ಹಿ ನ ವಾಚ್ಯಃ ಸುಧಿಯಾ

ಪರದೋಷಶ್ಚಾನೃತಂ ತದ್ವತ ||35||

ಆರ್ಯ: ಕಿಂ ಸಂಪಾದ್ಯಂ ಮನುಜೈ

ವಿದ್ಯಾ ವಿತ್ತಂ ಬಲಂ ಯಶಃ ಪುಣ್ಯಂ

ಕಃ ಸರ್ವಗುಣವಿನಾಶೀ

ಲೋಭಶ್ಶತ್ರುಶ್ಚ ಕಃ ಕಾಮಃ ||36||

ಉಪಗೀತಿ: ಕಾ ಚ ಸಭಾ ಪರಿಹಾರ್ಯಾ

ಹೀನಾಯಾ ವೃದ್ಧ ಸಚಿವೇನ

ಇಹ ಕುತ್ರಾವಹಿತಃ ಸ್ಯಾ

ನ್ಮನುಜಃ ಕಿಲ ರಾಜಸೇವಾಯಾಂ ||37||

ಉಪಗೀತಿ : ಪ್ರಾಣಾದಪಿ ಕೋ ರಮ್ಯಃ
ಕುಲದರ್ಪಸ್ಯದ ಸಂಗಶ್ಚ
ಕಾ ಸಂರಕ್ಷ್ಯಾ ಕೀರ್ತಿ
ಜೆ ತ್ರಿಪ್ರುತಾ ಸ್ಯಜ ಬದ್ಧಿಶ್ಚ ||38||

ಗೀತಿ: ಕಾ ಕಲ್ಪಲತಾಲೋಕೇ
ಸಚ್ಛಿಷ್ಯಾಯರ್ಪಿತಾ ವಿದ್ಯಾ
ಕೋಕ್ಷಯ ವಟ ವೃಕ್ಷಃಸ್ಯಾ
ದ್ವಿದಿಪತಿ ಸತ್ವಾತ್ರದತ್ತ ದಾನಂಯತ ||39||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಕಿಂ ಶಸ್ತ್ರಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ
ಯುಕ್ತಿ ಮಾತಾ ಚ ಕಾದೇನುಃ
ಕಿಂ ನು ಬಲಂ ಯದ್ಧೈರ್ಯಂ
ಕೋ ಮೃತ್ಯುರ್ಯದವದಾನರಹಿತತ್ವಂ ||40||
ಗೀತಿ: ಕುತ್ರ ವಿಷಂ ದುಷ್ಟ ಜನೇ
ಕಿಮಿಹಾಶೌಚಂ ದ ಮೀದೃಣಂ ನೃಣಾಮು
ಕಿಮಭಯ ಮಿಹ ವೈರಾಗ್ಯಂ
ದರುವ ಪಿಕಿಂ ವಿತ್ತ ಮೇವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ||41||

ಗೀತಿ: ಕಾ ದುರ್ಲಭಾ ನರಾಣಾಂ
ಲಘುಕಿಹ ಪಾತಕಂ ಚ ಕಿ ಹಿಂಸಾ
ಕೋ ಹಿ ಭಗವತ್ ಪ್ರಿಯಃ ಸ್ಯಾ
ವೃದ್ಧಾರ್ಯೇದರ್ವತತ್ತ್ವಜ್ಞಃ ||42||

ಆರ್ಯೆ : ಕಸ್ಮಾತ್ಸಿದ್ಧಿಸ್ತಪಸೋ
ಬದ್ಧಿಃ ಕ್ವ ನ ಭೂಸುರೇ ಕುತೋ ಬದ್ಧಿ
ವೃದ್ಧೋಪಸೇವಯಾ ಕೇ

ವೃದ್ಧಾ ಯೇ ˌದಮ ೯ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾಃ ||43||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಸಂಬಾಷಿ ಸ್ಯ ಮ ರಣಾ

ದ ˌದಿಕಂ ಹಿ ದುಯ ೯ಶೋ ˌದ ಷಿ

ಲೋಕೇ ಸು ಖಿ ˌದ ಷಿತ್ಕೋ

ˌದ ನವಾನ್ ˌದ ನಪ ಪಿಬ ಹಿ ಯ ತಶ್ಚೇಷ್ಟಂ ||44||

ಆರ್ಯೆ : ಸ ರ್ವಸು ಖಾನಂ ಬೀ ಜಂ

ಹಿಂ ತ್ರು ಣ್ಯಂ ದುಃ ಖಾ ಪಿಕು ತಃ ಪಾಪ ತ

ಕ ಸ್ಮ್ಯೆಲ್ಪ ರ್ಯಂ ಯಃ ಹು

ಶಂಕರಪಾದಯೋ ದ್ಬಕ್ತ್ಯಾ ||45||

ಉಪ ಗೀ ತಿ: ಕೋ ಪ ˌರ್ದತಿ ಷೀ ತಃ

ಕೋ ವಾ ಹೀ ಯೇ ತ ಯೋ ದೃಷ್ಟಃ

ಕೋ ನ ಪ್ರತ್ಯಿತತ್ರ್ಯೇ

ಬ್ರೂತೇ ಯ ಶ್ಚಾನೃತಂಶ ಶ್ವ ತ ||46||

ಉಪ ಗೀ ತಿ: ಕು ತ್ರಾನೃತೇ ಽ ಷ್ಯ ಪಾಪಂ

ಯ ಬ್ಬೋಕ್ತಂ ˌದ ರ್ವ ೯ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ

ಕೋ ˌದ ತ್ರಿ ೯ಖಿ ಪ ತೋ ಯಃ

ಶಿಷ್ಟಾ ನಾಂ ನಿಜ ಕು ಲೀನಾ ನಂ ||47||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಸ್ ˌದಾ ಬಲಂ ಹಿ ದ್ಯೆ ಪಂ

ಕಃ ಸ್ ˌದಹ ಸ ಷ ದಾ ತು ಷ್ಟ

ದ್ಯೆ ಪಂ ಹಿ ಯತ್ ಸು ಕೃತಂ

ಖಿಂತಃ ಶ್ರೇಯ ಸ್ಕರೋ ನ್ಯಾಣಾ ||48||

ಆರ್ಯೀ: ಗೃಹ ಪೀ{ದಿಸಶ್ಚ ವಿ ತ್ರಂ

ಕಿಂ ,ಬಾರ್ಯಾ ಕಿಃ ಗೃಹಿ ಚ ಯೋ ಯ ಜೀ

ಕಿಃ ಯ ಜ್ಞೋ ಯುಹ ಶ್ರು ತ್ಯಾ

ಮಿಂತಃ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರಿಃ ಸ್ಯಾಣ ||49||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಕ ಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಾ ಹಿ ಸ ,ಷಲಾ

ಯಃ ತು ಸದಾಚಾರ ವಾನ್ ಶಿಷ್ಟಃ

ಕಃ ಶಿಷ್ಟೋ ಯೋ ಪೀದ

ಪ್ರಮ ಾಣವಾನ್ ಕಿಃ ಹ ತಃ ಕ್ರಿಯ ಾಭ್ರಷ್ಟಃ ||50||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಕಿಃ ,ದ ಸ್ಯ ಸನ್ಯಾ ಸೀ

ಕಿಃ ಮ ಸ್ಯ ಪ ಂಡಿತಹ ಸಾದುಃ

ಕಃ ಸೇತ್ರ್ಯೇ ಯಿಃ ದಾತಾ

ಪ್ರಮ ಾಣವನ್ ಕಿಃ ಹ ತಃ ಕ್ರಿಯ ,ಭ್ರಷ್ಟ ||51||

ಉಪ ಗೀ ತಿ: ಕಿಂ ,ಬಾಗ್ಯಂ ದೇಹ ವತಾ

ಮ ಾರೋಗ್ಯಂ ಕಃ ,ಪ ಲೀ ಕೃಷಿಕೃತಿ

ಕ ಸ್ಯ ಸ ಪಾಪಂ ಜಪ ತಃ

ಕಃ ಪೂ ರ್ಣೋ ಯಃ ಪ್ರಜಾವಾನ್ ಸ್ಯಾ ತ ||52||

ಉಪ ಗೀ ತಿ: ಕಿಂ ದು ಷ್ಕರಂ ಸರಾಣಾಂ

ಯ ನ್ಮನಸೋ ನಿಗ್ರಹಃ ಸ ತತಂ

ಕಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವಾನ್ ಸ್ಯಾ

ದ್ಯಶ್ಚಾಸ್ಕಲಿತಃ ,ದ್ವ ಃರೇತಸ್ಕ; ||53||

ಉಪ ಗೀ ತಿ: ಕಾ ಚ ಪರದೇವತೋಕ್ತಾ

ಚಿ ಛ್ಛಕ್ತಿಃ ಕಿಃ ಜಗ ದ್ಭರ್ತಾ

ಸ ಯ್ಯುಃ ಸ ಹಿಃಷಾಂ ರು ಕ್ತಃ

ಜೀ ವನಹೇತುಃ ಸ ಪರ್ಜನ್ಯಃ ||54||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಕಃ ಶ ಯೊಽ ಯೆಽ ಬೀತ

ತ್ರಾ ತಾ ತ್ರಾ ತಾ ಟ ಕಹ ಸ ಗುರುಃ

ಕಿಽ ಹಿ ಜಗದ್ಗ ಥ ರು ಕ್ತಃ

ಶ ೦ಬು ರ್ಜ್ಞಾನಸಂಕು ತಃ ಶಿವಾ ದೇವ ||55||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಮು ತ್ರಿಂಲ ಬೀತ ಕ ಸ್ಮಾ

ಸ್ಮು ಕು ಂದು ಬಕ್ತಿ ಮುರ್ಕು ಂದು ಕಃ

ಯ ಸ್ಮಾ ರಥೀದ ಷ್ಯಾಂ

ಕಾ ಚಾ ವಿದ್ಯಾ ಯ ದಾತ್ಮ ಸಿಽ ಕಸು ಭ್ಯಾತಿಃ ||56||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಕ ಸ್ಯನಶಿಽ ಕಿಽ ಯಃ ಸ್ಯಾ

ದ್ ಕ್ರೋದಃ ಕಿ ಸು ಖ ತು ಷ್ಟಿಃ

ಕಿಽ ರಾಜಾ ರಂಜನ ಕೃತ

ಕ ಶ್ಚ ಶ್ವಾ ನೀ ಚಸೇವ ಕಿಽ ಯಃ ಸ್ಯಾ ತ ||57||

ಗೀತಿ: ಕಿಽ ಮ ಾಯೀ ಪರ ಮೀಶಃ

ಕ ಇಂದ್ರ ಜಾಲಾಯ ತೀ ಪ್ರ ಪಂಚಿಽ ಽಯಂ

ಕಃ ಸ್ವ ಪ್ನಭಿಽ ಜಗ್ರ

ದ್ವ್ಯ ವಹಾರಃ ಸತ್ಯ ಮ ಪಿ ಚ ಕಿ ಬ್ರಹ್ಮ ||58||

ಆರ್ಯ : ಕಿಂ ವಿ ಥ್ಯಾ ಯದ್ವಿ ದ್ಯಾ

ನಾಶ್ಯಾಂ ತು ಚ್ಛಂತು ಶಶಿ ವಿಾಣಾದಿ

ಕಾ ಚಾ ನಿರ್ವಚ ನಿರ್ಯಾ

ಮ ಾಯ ಕಿ ಕಲ್ಪಿ ತಂ ದ್ವೈ ತಂ ||59||

ಗೀತಿ: ಕಿಂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಂ ಸ್ಯಾ

ದದ್ವೈತಂ ಚಾಜ್ಞತಾ ಕುತೋಽನಾದಿಃ

ವಪುಷಶ್ಚ ಪೋಷಕಂ ಕಿಂ

ಪ್ರಾರಬ್ಧಂ ಚಾನ್ನದಾಯಿ ಕಿಂ ಚಾಯುಃ ||60||

ಗೀತಿ: ಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೈರುಪಾಸ್ಯೋ

ಗಾಯತ್ರ್ಯರ್ಕಾಗ್ನಿಗೋಚರಃ ಶಂಭುಃ

ಗಾಯತ್ರ್ಯಾಮಾದಿತ್ಯೇ

ಚಾಗ್ನೌ ಶಂಭೌ ಚ ಕಿಂ ನು ತತ್ತತ್ವಂ ||61||

ಆರ್ಯೆ : ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೇವತಾ ಕಾ

ಮಾತಾ ಪೂಜ್ಯೋ ಗುರುಶ್ಚ ಕಸ್ತಾತಃ

ಕಃ ಸರ್ವದೇವತಾತ್ಮಾ

ವಿದ್ಯಾಕರ್ಮಾನ್ವಿತೋ ವಿಪ್ರಃ ||62||

ಗೀತಿ ಕಶ್ಚ ಕುಲಕ್ಷಯಹೇತುಃ

ಸಂತಾಪಃ ಸ್ಸಜ್ಜನೇಷು ಯೋಽಕಾರಿ

ಕೇಷಾಮಮೋಘವಚನಂ

ಯೇ ಚ ಪುನಸ್ಸತ್ಯಮೌನಶಮಶೀಲಾಃ ||63||

ಉದ್ಗೀತಿ: ಕಿಂ ಜನ್ಮ ವಿಷಯಸಂಗಃ

ಕಿಮುತ್ತರಂ ಜನ್ಮ ಪುತ್ರಃ ಸ್ಯಾತ್

ಕೋಽಪರಿಹಾರ್ಯೋ ಮೃತ್ಯುಃ

ಕುತ್ರ ಪದಂ ವಿನ್ಯಸೇಚ್ಚ ದೃಕ್ಪೂತೇ ||64||

ಆರ್ಯೆ : ಪಾತ್ರಂ ಕಿಮನ್ನದಾನೇ

ಕ್ಷು ದಿತಂ ಕಿಡಿsಜಿರ್ಥಿ ಹಿ .ದ ಗವದವತಾರಃ

ಕಿಶ್ಚಿ .ದ ಗವನ್ಮಹೇಶಃ

ಶ ಂಕರನಾರಾಯ ಣಾ ತ್ಮೈಕಃ ||65||

ಗೀ ತಿ: .ಪಲ ವ ಪಿ.ದ ಗು ದ್ಭಕ್ತಿ ೀ

ಕಿಂ ತಲ್ಲೋಕ ಸ್ವ ರಿಂಪು ಸಾಕ್ಷತ್ತ್ವಂ

ಮೋಕ್ಷಶ್ಚಿ ಕಿಂಹ್ಯ ಮ್ಯಾ

ಸ್ತ ವ ರಃ ಈ ಸ ರ್ವಷೀದ .ಮೂರ ಥ ಜಿಂ ಮ ||66||

ಗೀ ತಿ: ಇತ್ಯೇಷು ಕ ಂಠಸ್ಥಾ

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ಯೇಷಾಂ

ತೇ ಮು ಕ್ತಾ.ಬರಣಾ ಇವ

ವಿಮಲಾಶ್ಚಾ.ಬಾಂತಿ ಸ ತ್ಸಮಾಜೇಷು ||67||

ಇತಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ರತ್ನಮಾಲಿಕಾ ಸಂಪೂ ರ್ಣಾ

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪ ಣಿ ಗೀ ತಿ = ಆರ್ಯಾ ಪೂ ರ್ವಾ.ರ್ದಧ್ವ ರು ಉಪ ಗೀ ತಿ = ಅರ್ಯಾ ಪರಿ.ರ್ದಧ್ವ ರು ಉದ್ಗೀ ತಿ = ಅರ್ಯಾ ಪೂ ರ್ವಾಪ ರಾರ್ಧಪಲ್ಲ ಟ, ಅರ್ಯಾ ಗೀ ತಿ = ಕ ಂದ. ಸ ಂಕೀರ್ಣ = ಕ ಂದ ಪೂ ರ್ವಾ.ರ್ಧ, ಆರ್ಯಾ ಪರಾರ್ಧ

ಆದಾರ ಸ ಮಿಕ್ಷ್

೧. ನೃಪತು ಂಗನ ಮ ತಿ ಮಿರ – ಎಂ. ಗೋ ವಿಂದ ಪೈ. ಕ ಸಾ.ಪ. ಪತ್ರಿಕೆ ಚಿಪ ಸ ಂಚಿಕೆ – ೪, ಜನ ವರಿ ೧೯೨೮.

೨. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರಮಾಲಿಕಾ – ಇ. Indian Antiquary (1883) Vol. XII P. 218,

(ನಿರ್ಣ ಯ ಸಾಗರ ಮು ದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಸ ಂಖ್ಯೆ 29 H°q®©² I. A. ಯ®±ªå 30 H°u®²ಹ'ಳಿದಿ)

೩. ಶೃಂಗೇರಿ ಶ ಂಕರಾಚರ್ಯ ಮ ಠದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತ ವಾದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ರತ್ನಮಾಲಿಕೆ ಶ ಂಕರಗ್ರಂಥಾವ ಳಿ ಪುಟ ೩೯೬.

೪. **Sources of Karnataka History vol. I S. Srikantha Shastri, M.A., (1940) P. XV + Page 78. Prasnottara Ratnamalika of Amoghavarsha, 1929.**

೫. ಕ ಮಾಜಮ ರ್ಗ, ೧೯೨೯, – ಮ ದ್ರಾ ಸ್ ಪ್ರತಿ ಅವ ತರಣಿಕೆ ಪು ಟಚಟುವವ.

೬. ಕ ಮಾಜಮ ರ್ಗ, ೧೯೬೮, ಪೀಠಿಕೆ, ಪು ಟಚಟುವ

೭. ಕ ರ್ನಾಟಕ ಕ ವಿ ಚರಿತೆ, ಸಂಪು ಟ೧–ಪು ಟ೧೧. ೧೯೨೪.

೮. ಕ ರ್ನಾಟಕ ದ ಇತಿಹಾಸ – ಆರ್. ಎಸ್. ಪಂಚ ಮ ಖಿ

೯. ಕಾವ್ಯ ಮ ಲಾ – ಸ ತ್ತ ಮೋ ಗು ಚ್ಛಕಃ ೧೯೦೭. ಮ್ಯೂಲ್ಯ ಪೇಕಿಊರೂಪ್ಯ ಕಃ ,ವವವತಿಜಿ ತಿಙಟಿಥಙಜಿ

Edition by - – ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾರು ಪಂಡಿತ ದು ರ್ಗಾಪ್ರ ಸಾದ್ ಮತ್ತು ವಾಸು ದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ಶ ಸ್ತ್ರೀ ನಿ ರ್ಣಯ ಸಾಗ ರ ಪ್ರೆ ಸ್.

ಕಾವ್ಯ ಮ ಲಾ ಅನು ಕ್ರಮ ಣಿಕೆಯ ಲ್ಲಿ ೨೧ನೆಯದು ವಿಮ ಲ ಪ್ರ ಣೀತಾ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ರತ್ನಮಾಲಾ ಎಂಬ ದು. ಇದ ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೯ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲ ವೂ ಅರ್ಯಾವೃತ್ತಗಳು ೨೯ ನೆಯ ದ – ರ ಚಿತ ಸಿತ ಪಟಗು ರು ಣಾ ಕಂಠಗಿ ಇತಿ ಶ್ರೀ ವಿಮ ಲ ವಿ ಚಿತಾ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ರತ್ನ ಮಾಲ ಎಂದಿದೆ. ಅದೇ ಕಾವ್ಯ ಮ ಲೆಯ ಲ್ಲಿ ಪು ಟ೧೨೧ ೧೨೩ ಪು ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ರತ್ನಮಾ ಲ ಇದೆ. ಶ್ಲೋಕ ೧ – ಪ್ರ ಣಿಪತ್ಯ ವರ್ಧಮಾನಂ ಇದು ಕ ಪ್ರ ತಿಯ ಲ್ಲಿ ಪ್ರ ಣಿಪತ್ಯ ಜಿನವ ರೇಂದ್ರಂ – ಎಂದಿದೆಯಂತೆ. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ಮಾಲಿಕಾಂ ಎಂಬ ಪ ಠಾಂತರ ಖ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ಪದ್ಧ ತಿ.

ಶ್ಲೋಕ ೬– ಮ ನ ಜಿತು ದೃಷ್ಟ ತತ್ತ್ವಂ – ಪಾಠಾಂತ ರ ಕ ದಲ್ಲಿ ಸತ್ವಂ

ಕಾವ್ಯ ಮ ಲಾ,ಬಾಗ – ೭ವವ ರ ಲ್ಲಿ ಬಂದಿರು ವ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತ ರ ರತ್ನಮಾಲ ಎಂಬ ದರ ಅಡಿ ಟಪ್ಪ ಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ದರ ಅರ್ಥವೇನು ನವಗೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲೆಯ ಎರಡು ಪ್ರ ತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಅವು ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ದ ಏಕ ಪತ್ರಾತ್ಮಕ ವಾಗಿ ಶು ದ್ಧ ವಾಗಿದ್ದು ಸಯೋಗಿ ಸಾಧು ಶ್ರೀ ಶಾಂತಿವಿಜಯ ಮು ನಿಗಳಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ದ. ಇದಕ್ಕೆ ಕ ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನಿಡಲಾಗಿದೆ. ಎರ ಡನೆಯದು ಪತ್ರದ್ವಯಾತ್ಮ ಕ ವಾಗಿ ಶು ದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ದಾಸಾತ್ಮ ಜಾದ,ಬಗಾನ್ ದಾಸಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಯಿಂದ ಸು ರತನಗರದಿಂದ ಪ್ರ ಹಿತವಾದುದು. ಇದು ಖ ಪ್ರ ತಿ.

ಕಾವ್ಯ ಮ ಲೆಯ ಪಾಠಾಂತ ರಗಳು

ಶ್ಲೋಕ : ೨೨ – ಸಂಸಾರಾರ ಣ್ಯತಃ – ಸಂಸಾರಾವಾಸತಃ (ಕ)

೨೩–ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟಲಾಭಾಯ – ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟ ರ್ಥ ಲಾಭಾಯ (ಖ) ದಾನಂ ಪ್ರಿಯ ವಾಕ್ ಸಹಿತಂ ... (ಹಿತೋಪದೇಶೀಯ ಮಾರ್ಗ ಸಮಧ್ಯಿತಾಪ್ತಿ)

೨೯ ರಚಿತಾ ಸಿತಪಟಗುರಣಾ – ವಿವೇಕಾತ್ ತ್ಯಕ್ತರಾಜ್ಯೇನ.

10. **Indian Antiquary Vol. XII, 1983. P. 217-218.**

Mr. K. B. Pathak has also brought to my notice a short poem named "Prasnothara Rathnamala" on the rules of good behaviour, consisting of thirty verses, a Ms. Of which is in the possession of a Jain inhabitant of Shahapur near Belgaum. The concluding verse is – ïîµ°N¯q®´N®ÙŠ®bµã°w®..II "This Ratnamalika, ppossesed of good decorations, was composed by the learned king Amoghavarsha, who through discrimination had laid aside the sovereignity" The Amoghavarsha mentioned here, however, may be either the first or the second or the third of that name.

11. **Sanskrit and old Canarese incriptions by J. F. Fleet, Bo. C.S.M.R.A.S. continued from pages 165. D Œµ°Qw® y®¼h ; 215 - 225**

12. ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಕೃತವೆನ್ನಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರರತ್ನಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಶ್ಲೋಕಗಳು – ೬೭. ಎಲ್ಲಾ ವಿವಿಧ ಜಾತಿ ವೃತ್ತಗಳು. ೪೩ ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಹೀಗಿದೆ – ಸಂಭಾವಿತಸ್ಯ ಮರಣಾದಧಿಕಂ ಕಿಂ ದುರ್ಯಶೋ ಭವತಿ

ಇದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕಾರ್ಧದ ಅನುವಾದವೇ ಸರಿ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ ಸಂಭಾವಿತಸ್ಯ ಚಾಕೀರ್ತಿರ್ಮರಣಾದತಿರಿಚ್ಯತೇ.

13. ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ. ೮೦. ೧೨. ಸಂಚಿಕೆ: ೪ (ಜನವರಿ 1928)

ನೃಪತುಂಗನ ಮತವಿಚಾರ (ಲೇಗೋವಿಂದಪೈ) ಪುಟ ೨೨೭ ೨೭೦. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲಿಕಾ – ಈ ಕಡೆಯ ಅವತಾರಿಕೆಯ ಪದ್ಯವೂ ಅಂತಿಮ ಪದ್ಯವೂ (ಯಾವ ಪಾಠಾಂತರದಿಂದಾಗಲಿ), ಈ ಕೃತಿಯ ರಚನಾನಂತರದ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮಿತರ್ಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಾಗಲಿ

ಶಂಕರಾನಂದರಾಗಲಿ ಇದರ ಕರ್ತೃವಾಗಿರಲಾರರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಮೂಲಸೀ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ

ಪುಟ: ೨೪೯. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸಹಿಷ್ಣುತೆ

೧. ಅಶೋಕನು. (ಕ್ರಿ. ಪೂ. **274 – 236)** ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಇವನು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ದೇಗುಲಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನೆಂದೂ ಕಲ್ಹಣನು ರಾಜತರಂಗಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

೨. ಕಳಿಂಗದ ರಾಜ ಖಾರವೇಲನು (ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೧೬೯) ಸನಾತನ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಧರ್ಮೀಯ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು – ಎಂದು ಆತನ ಉದಯಗಿರಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ.

ಪುಟ ೭೪೪. ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ ಕೃತ ಗಣಿತಸಾರ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ.

ವಿಧ್ವಸ್ತೈಕಾಂತ ಪಕ್ಷಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ವಾದ ನ್ಯಾಯವಾದಿನಃ
ದೇವಸ್ಯ ನೃಪತುಂಗಸ್ಯ ವರ್ಧತಾಂ ತಸ್ಯ ಶಾಸನಂ ॥

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೃಪತುಂಗನು ನಮ್ಮ ನೃಪತುಂಗನೆಂದು ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಏಕಾಂತ ಪಕ್ಷ ಎಂದರೆ, ಭಾಗವತ ಧರ್ಮವು, ಇದು ಮಹಾಭಾರತ ಶಾಂತಿಪರ್ವದ ನಾರಾಯಣೀಯೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅಹಿಂಸಾ ಪ್ರಧಾನವಾದ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪಾಂಚರಾತ್ರ. ಎಂದೂ ಹೆಸರುಂಟು. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಗರುಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ (ಅಧ್ಯಾಯ ೯೧) ಹೀಗಿದೆ –

ಏಕಾಂತೇನ ಸದಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಯಸ್ಮಾದೇಷಾಂ ಪರಾಯಣಃ
ತಸ್ಮಾದೇಕಾಂತಿನಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಸದ್ಭಾಗವತ ಚೇತಸಃ ॥

ಜೈನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನೇಕಾಂತ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಜಿನಮತಕ್ಕೆ ಸ್ಯಾದ್ವಾದ ಮತ ಎಂದೂ ಹೆಸರುಂಟು.

೧೪. ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜೈನ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲಿಕೆಗೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲಿಕೆ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಶಂಕರರ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಯತ್ರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಶಿವ, ಅದ್ವೈತ, ಮಾಯೆ, ಪ್ರಪಂಚ ಸತ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಸತ್ಯತ್ವ ಮುಕುಂದಭಕ್ತಿ ಇವೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ

೧೫. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಶೈಲನಾಥನೆಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲಾ ಎಂಬ ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನ ಬರೆದುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ **(S. Srikantha Shastry. Sanskrit – Literature under Vijayanagar . VSC. P. 301).**

೧೬. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಿರಿಭೂವಲಯ ಎಂಬ ಸರ್ವಭಾಷಾಮಯೀ ಕಾವ್ಯ ಕರ್ತನಾದ ಕುಮುದೇಂದು (ಕ್ರಿ.ಶ. ೮೦೦) ತಾನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ರಾಜನಾದ ಅಮೋಘವರ್ಷನಿಗೆ ಈ ಭೂವಲಯವನ್ನ ಹೇಳಿದನೆಂದಿದ್ದಾನೆ –

ತಾನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯಖೇಟದ ದೊರೆ ಜಿನಭಕ್ತ
ತಾನು ಅಮೋಘವರ್ಷಾಂಕ (ಅ. ೯ ೧೮೬)

ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲರು ಎರಗುವ ತಿರುದೇದಲಿ।
ಋಷಿರೂಪಧರ ಕುಮುದೇಂದು ॥
ಹಸನಾದಮ ನಿದ ಮೋಘವರ್ಷಾಂಕಗೆ
ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಪೇಳ್ದ ಶ್ರೀಗೀತೆ (೧೬.೯೪.೧೦೦)

ಇದರಲ್ಲಿ ಅಮೋಘವರ್ಷನನ್ನ ಜಿನಭಕ್ತನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೧೭. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ ೧೧) ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಆ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಣ್ಯಾಸ್ರವ ಪಾಪಾಸ್ರವಗಳನ್ನ ವಿವರಿಸುವ ಎರಡು ವೃತ್ತಗಳಿವು

(೧) ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವಂ ಜಿನಪೂಜನಂ ಚ ಸುತಪೋದಾನಂ ಮಹಾಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಂ ಚರಿತ್ರಂ ಕರಣೇ ತ್ರಯೋದಶ ಭೇದ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಕಾರೋದ್ಭವಃ ಪಂಚಜ್ಞಾನ ಗತಿಶ್ಚ ಕಾಯ ನಿಚಯಃ ಷಡ್ದ್ರವ್ಯವರ್ಗಾ ನವಾ ಇತ್ಯೇವಂ ಜಿನಭಾಷಿತಂ ಸುಖಕರಂ ಪುಣ್ಯಂ ಭವೇದ್ಧ್ಯಾಸ್ರವ।

(೨) ಸಂಜ್ಞಾ ಶಲ್ಯ ಕಷಾಯ ದಂಡ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ ತ್ರಿಯೋಗಾರವಾ ವಿಥ್ಯಾಪಂಚಕ ಪಂಚಕಾಮ ವಿಷಯಾ ಪಂಚೈವ ಹಿಂಸಾದಯಃ ಮೋಹಾಸಯಾ ಮಾದ ಶಾರ್ತ್ಯ ಕಲುಷಾಗವಪ್ರಮಾದ ಕ್ರಿಯಾ ದುರ್ಧ್ಯಾನಾದ್ಯವಸಾಯ ಹೇತು ಕಲಹಃ ಪಾಪಂ ಭವೇದ್ಧ್ಯಾಸ್ರವ